

LAUKAAN KUNTA

Lupa- ja valvontalautakunta
PL 6
41341 LAUKAA

PÄÄTÖS

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisessa lupa-asiassa

Dnro: 900/11.01.00.01/2022

Kokouspäivä: 19.4.2023

Julkaisupäivä: 26.4.2023

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain 29 §:n ja maa-aineslain 4 a §:n mukaiseen hakemukseen, joka koskee kalliokiviaineksen louhintaa ja murskaamista sekä pilaantumattomien maiden vastaanottoa Hankasalmen kunnassa Heijalan kylässä kiinteistöillä Kalliola 77-405-2-26 ja Ristola 77-405-2-28. Hakemuksen mukainen ottoalue sijoittuu hakijan olemassa olevan louhosalueen viereen. Lupaa haetaan 10 vuodeksi niin, että se korvaa lainvoimaiseksi tullessaan olemassa olevat lupapäätökset. Hakemus sisältää maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaiset hakemukset aloittaa toiminta vakuutta vastaan mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta kiinteistölle Kalliola sijoittuvalla ottoalueella.

LUVAN HAKIJA

Peab Industri Oy
Karvaamokuja 2a
00380 Helsinki
Y-tunnus: 2977551-2

Toiminnasta alueella vastaava yhteyshenkilö:
Myyntipäällikkö Juha Korhonen, [REDACTED], juha.korhonen@swerock.fi

KIINTEISTÖN OMISTAJA

Kalliola 77-405-2-26: hakija
Ristola 77-405-2-28: [REDACTED]

Maanomistajan suostumus kiinteistön Ristola osalta on toimitettu lupahakemuksen liitteenä.

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 18.11.2022.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 27 §:n sekä lain liitteen 1 taulukon 2 kohtien 7 c) ja e) perusteella. Maa-aineslain (MAL 555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa.

MAL 4 a §:n ja YSL 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

Ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 2 §:n kohtien 6 a) ja b) mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomaisen käsittelemään hakemuksen mukaisen ympäristölupa-asian. MAL 7 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomaisen ratkaisemaan MAL 4 a § ja YSL 47 a §:n mukaiset yhdessä käsiteltävät hakemukset.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Hakemuksen mukaisella toiminnalla on tarkoitus aloittaa maa-ainesten otto kiinteistöllä Ristola (RN:o 2:28) ja jatkaa maa-ainesten ottotoimintaa kiinteistöllä Kalliola (RN:o 2:26). Hankasalmen kunnan rakennus- ja valvontalautakunta on myöntänyt kiinteistöllä Kalliola tällä hetkellä voimassa olevan maa-ainelain mukaisen luvan 31.10.2013 (muutettu 3.4.2014) sekä ympäristöluvan 26.1.2017. Maa-ainelain mukainen lupa on voimassa vuoteen 2028 saakka ja ympäristölupa vuoteen 2032 saakka.

SUUNNITELMA-ALUE JA SEN YMPÄRISTÖ

Nykytila

Suunnitelma-alue sijaitsee Hankasalmen kunnassa, noin kaksi kilometriä Hankasalmen aseman kylästä koilliseen. Suunnitelma-alue koostuu hakijan omistuksessa olevasta kiinteistöstä Kalliola (77-405-2-26) ja vuokratusta määräalasta kiinteistöstä Ristola (77-405-2-28). Kiinteistön Kalliola puoli on avoin maa-ainesten ottamisalue ja Ristolän puoli on havupuuvaltaista metsää tällä hetkellä. Suunnitelma-alueen pohjoispuolella kulkee Jyväskylä-Pieksämäki rautatie. Nykytilasta on kerrottu myös hakemuksen liitteenä olevassa maisema- ja luontoselvityksessä.

Liikenneyhteydet ja liikennemäärät

Suunnitelma-alueelle kuljetaan valtatieltä 9 Kuuhanavedentien, Kangasniementien ja Ristiläntien tietä pitkin, josta jatketaan Koivurinteen yksityistielle. Hakijalla on Koivurinteen yksityistielle tienkäyttöoikeus. Ristiläntie ja Koivurinteen yksityistie on osin asfaltoitu. Koivurinteen yksityistien loppuosa on sorapinnalla. Raskaan liikenteen käyntejä on keskimäärin 14 vuorokaudessa, käytännössä määrät vaihtelevat merkittävästi kysynnän mukaan.

Kaavoitus

Keski-Suomen maakuntakaavassa (saanut lainvoiman 28.1.2020, hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017) suunnitelma-alueelle on osoitettu merkintä ”biotaloutteen tukeutuva alue” ja ”kulttuuriympäristön vetovoima-alue” sekä ”matkailun ja virkistyksen vetovoima-alue”. Kaavaselostuksessa on kerrottu, että biotaloutteen tukeutuvaa aluetta on koko maakunta, sekä *”Merkintä on kehittämisperiaate ja osoittaa pääasiassa maa- ja metsätalouden käyttöön tarkoitettuja metsiä, peltoja ja soita.”*

Suunnitelma-alue sijaitsee haja-asutusalueella eikä sinne ole laadittu yleis- tai asemakaavaa.

Aiemmassa maakuntakaavassa (Keski-Suomen maakuntakaava, vahvistettu 14.4.2009) alueelle oli osoitettu merkintä eo/2, jolla oli osoitettu kalliokiviainesten ottovyöhyke, jolla on maakunnallista merkitystä kiviaineshuollossa. Lisäksi alueella oli merkintä mv, jolla kuvattiin matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealuetta.

Hakijan näkemyksen mukaan voimassa oleva kaava ei muodosta estettä haettavan luvan myöntämiselle.

Lähimmät häiriintyvät kohteet ja muut häiriölle alttiit kohteet

Lähimmät vakituisesti asutut rakennukset (3 kpl) sijaitsevat noin 300 metrin etäisyydellä ottoalueesta. Lähimmät vapaa-ajanrakennukset sijaitsevat Revontuli Resortin lomakylässä sekä Iso-Virmas -vesistön rannalla noin 1,2–1,4 kilometrin etäisyydellä ottamisalueesta.

Pohja- ja pintavesiolosuhteet

Suunnitelma-alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue on 2-luokkaan kuuluva Halmeniemi (0907702), joka sijaitsee lähimmillään noin 3,5 km päässä ottamisalueesta.

Suunnitelma-alue louhitaan siten, että sinne ei pääse kertymään pintavesiä, vaan ne johtuvat painovoimaisesti alueelta pois. Kiinteistöltä Kalliola (RN:o 2:26) vedet johtuvat luoteeseen ja kiinteistöltä Ristola (RN:o 2:28) koilliseen.

Luonnonolosuhteet ja suojellut kohteet

Suunnitelma-alue ei sijaitse maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaassa kulttuuriympäristössä eikä siellä sijaitse kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita eikä muinaisjäänöksiä.

Luontoselvitys on teetetty hakemusta varten. Sen johtopäätöksissä on todettu seuraavaa:

”Ympäristölupa-alueelta ei havaittu luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyypppejä tai vesilain 2 luvun 11§:n mukaisia suojeltuja vesiluontotyypppejä. Alueella on metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö, rehevä lehtolaikku.

Alueen lajistossa ei tavattu luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja.

Ottotoiminta ei aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista tai luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista.”

Hakija haluaa huomauttaa, että metsälain 3 §:n mukaisesti metsälaki ei estä metsätalouden ottamista muuhun käyttöön eikä metsälain säännöksillä ole välitöntä oikeudellista merkitystä arvioitaessa maa-aineslain myöntämisen edellytyksiä. Alueeseen sovelletaan metsälain säännöksiä siihen saakka, kunnes luvan myöntämistä koskeva päätös on saanut lainvoiman.

Lähin luonnonsuojelualue on hakemuksen mukaan Keskisen lintuveden luonnonsuojelualue, joka sijaitsee noin 1,5 kilometrin etäisyydellä ottamisalueesta.

OTTAMISSUUNNITELMA

Ottamistoiminnan kuvaus, työvaiheet ja käytettävä kalusto

Alueella käytetään siirrettävää poraus- ja murskauskalustoa, pyöräkuormaajia, kaivinkoneita sekä iskuvasaraa.

Ennen ottamistoimintaa puusto kaadetaan ja pintamaat poistetaan kaivinkoneella tai pyöräkuormaajalla. Louhintä käsittää panostusreikien poraamisen kallioon hydraulisella poravaunulla sekä porareikien panostamisen ja kallion räjäyttämisen. Panostus tehdään yleensä samana päivänä ennen räjäytystä. Räjäytyksestä varoitetaan äänimerkillä. Räjäytyksestä jäävien mahdollisten ylisuurien lohkeiden rikotuksessa käytetään hydraulisella iskuvasaralla varustettua kaivinkonetta. Irrotettu kalliokiviaines murskataan paikalle tuotavalla siirrettävällä murskauslaitoksella. Murskaimia on 3-5 kappaletta: esi-, väli- ja tarvittava määrä jälkimurskaimia. Murskauksen yhteydessä käytettävät seulat ovat 2- tai 3-tasoseuloja. Murskauslaitoksen toimintaan tarvittava sähkö tuotetaan kevyttä polttoöljyä käyttävällä aggregaatilla. Valmiit murskelajikkeet varastoidaan alueelle varastokasoihin, joista ne kuljetetaan käyttökohteisiinsa. Louhetta voidaan myydä myös sellaisenaan. Murskauslaitoksen ollessa paikalla alueella työskentelee kerrallaan 3-8 henkilöä.

Suunnitelma-alueen pinta-ala on 11,2 ha ja ottamisalueen pinta-ala 4,7 ha. Alueelta saadaan arviolta 450 000 kiinto-m³ kiviaineksia. Vuosittain alueelta otetaan noin 45 000 kiinto-m³. Otto ulotetaan tasoon +117,3 (N₂₀₀₀). Ottaminen on tarkoitus aloittaa kiinteistön Kalliola (RN:o 2:26) kaakkois-eteläreunasta ja jatkaa siitä kohti kiinteistöä Ristola (RN:o 2:28). Viereisiin kiinteistöihin jätetään 30 metrin louhimaton suojavyöhyke. Louhiminen toteutetaan ns. pystyjrkkänä 7:1. Ottamisjärjestys alueen sisällä tarkentuu toiminnan edetessä. Muun muassa kiviaineksen laatu ja pintamaiden vahvuus ohjaavat tarkemmin louhinnan etenemistä.

Alueella otetaan lisäksi vastaan pilaantumattomia maa-aineksia louhoksen jälkihoitoa varten. Maa-aineksia käytetään jyrkien rintausten (7:1) luiskaamiseen siten, että lopullinen luiska on 1:2. Vastaanotettavia maita voidaan käyttää myös louhoksen pohjalle, jotta saadaan hyvä kasvualue puustolle.

Pilaantumaton maa-ainesjäte on maaperästä kaivettua maa-ainesta, joka on luonnontilaista, tai joka ei sisällä haitallisia aineita siten, että siitä voi aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Maa-aineksen pilaantumattomuus ja pilaantuneisuus määräytyvät periaatteessa näin ollen maa-aineksen luonnontilaisuuden, sen sisältämien haitta-aineiden ja sen käyttö- ja sijoituspaikan herkkyyden perusteella (*YM Muistio 3.7.2015: Kaivetut maa-ainekset – jäteluonne ja käsittely*).

Maita otetaan vastaan vain alueilta, joita ei epäillä pilaantuneiksi. Alueella ei oteta vastaan maa-aineksia sellaisilta alueilta, joita on käytetty ampumaratana, huoltoasema-, korjaamo- tai pesulatoimintaan, romun tai jätteiden käsittelyyn tai muuhun vastaavaan toimintaan, ellei niistä ole luotettavia analyysituloksia ja puolueettoman asiantuntijalaitoksen lausuntoa.

Vuosittain pilaantumattomia maita otetaan vastaan enintään 20 000 tonnia. Yhteensä maita otetaan vastaan enintään 200 000 tonnia. Vuosittaiset vastaanottomäärät ovat riippuvaisia lähialueen rakennusurakoista. Maamassojen tuontia valvotaan kuormakirjanpidon pohjalta. Vastaanotto tapahtuu alueella mahdollisuuksien mukaan suoraan luiskarakenteeseen. Maamassasta erotetaan tarvittaessa mahdolliset kannot ja muu puuaines.

Varastointia tehdään eri kohdissa suunnitelma-aluetta louhintatilanteesta riippuen. Mahdollista louheen vastaanottoa tehdään varastokentälle tai murskauslaitoksen ollessa paikalla mahdollisimman lähelle laitosta.

Turvallisuus ottamistoiminnan aikana

Alueelle on asetettu varoituskylttejä, jotta alueelle ei voi joutua vahingossa. Ottamisalue on aidattu kauttaaltaan, ainoastaan kulkutien kohdalta on jätetty pääsy alueelle.

Kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelma

Alueelta aiemmin poistettuja pintamaita on käytetty osittain alueen luiskien muotoilussa kiinteistöllä Kalliola.

Pintamaita arvioidaan kertyvän noin 47 000 kiinto-m³ sekä kantoja ja hakkuutähteitä noin 470 kiinto-m³. Pintamaat hyödynnetään alueen suojarakenteisiin, jälkihoitoon ja maisemointiin. Kannot ja hakkuutähteet hyödynnetään alueen maisemoinnissa tai kuljetetaan muualle hyödynnettäväksi.

Alueen jälkihoito ja myöhempi käyttö

Suunnitelma-alue jälkihoidetaan ympäröivään maaston sopivaksi ja palautetaan takaisin metsätalouskäyttöön. Jyrkät louhintarintaukset (7:1) luiskataan 1:2 alueelta saatavilla sekä sinne tuotavilla pilaantumattomilla maamassoilla.

TOIMINNAN KUVAUS

Toiminta-ajat

Haettavat toiminta-ajat ovat muraus-asetuksen 8 §:n mukaiset toiminnan sijoituessa alle 500 m etäisyydelle lähimmästä häiriintyvistä kohteesta. Laaditun melumallinnuksen perusteella haetut toiminta-ajat ovat perustellut.

Toiminto	Viikoittainen toiminta-aika (päivät ja kellonajat)
Murskaaminen	ma-pe 7-22
Poraaminen	ma-pe 7-21
Rikotus	ma-pe 8-18
Räjäyttäminen	ma-pe 8-18
Kuormaaminen ja kuljetus	ma-pe 6-22 la 7-18

Lauantaisin kuormaamista ja kuljetusta tehdään ainoastaan erityisestä syystä.

Tuotantomäärät ja käytettävät materiaalit

Materiaali	Keskimääräinen (tn/a)	Maksimi (tn/a)	Varastointipaikka
Toiminta-alueella murskattava kiviaines	50 000	150 000	Varastokenttä
Muualta tuotava louhe	1000	10 000	Varastokenttä
Pilaantumattoman maan vastaanotto	5000	20 000	Luiskat
Polttoaine, laatu: kevyt polttoöljy			Murskauslaitos/ tukitoiminta-alue
- louhinta	12	35	
- murskaus	17	50	
- kuormaajat	17	50	
Räjähdyksineet, tyyppi: Dynamiitti, aniitti ja ammoniumnitraatti	15	45	Ei varastoida alueella, tuodaan tarvittaessa
Sähköenergia (GWh/a)	0,2	0,6	
☐ Verkko			
☒ Aggregaatti			

Poravaunujen ja murskauslaitoksen käyttöenergia tuotetaan omilla dieselmoottoreilla, joiden polttoaineena on kevyt polttoöljy. Murskattavaa kiviainesta kastellaan tarvittaessa pölyämisen estämiseksi maastosta saatavalla vedellä. Tarvittava talousvesi tuodaan erikseen.

Hakijan käsityksen mukaan louheen vastaanotto ei ole luvanvaraista, koska louhe ei ole jätettä. Louhe huomioidaan kuitenkin hakemuksessa siihen liittyvien kuljetusten sekä murskauksen osalta. Louheen vastaanottoa tehdään, mikäli lähialueella tulisi urakoita, josta louhetta muodostuisi. Vastaanottoa ei arvioida olevan läheskään joka vuosi.

Polttoaineiden ja kemikaalien varastointi

Kaikki polttoaineet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä, jotka ovat lukittavia ja varustettu ylitäytönestimillä. Jos polttoainesäiliöt varastoidaan ja kuljetetaan UN-hyväksytyssä kontissa, tapahtuu niiden tankkaus hallitusti kontin sisällä. Säiliöt toimivat sähköpumpulla.

Pyöräkuormaajien tankkauksessa käytetään tarvittaessa suojakaukaloita, jotka estävät mahdollisten roiskeiden pääsyn maaperään. Moottori-, hydraulikka- ja voiteluöljyjä varastoidaan niiden omassa myyntipakkauksissa tiivispohjaisissa öljy- tai varastokonteissa. Tukitoiminta-alueella on kemikaalien käsittelyä varten tarvittaessa alue, joka on nestettä läpäisemätön ja reunoiltaan korotettu.

ARVIO TOIMINNAN VAIKUTUKSISTA YMPÄRISTÖÖN

Maisema

Suunnitelma-alue ei kuulu maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Maisema on muuttunut ottamistoiminnan myötä. Jälkihoitotoimenpiteillä alue saadaan muotoiltua ympäröivään maastoon sopivaksi ja palautettua metsätalousmaaksi. FCG:n laatiman maisemaselvityksen mukaisesti toiminnasta ei aiheudu maa-aineslain mukaista maisemahaittaa.

Melu ja värinä

Melua syntyy jokaisessa toimintavaiheessa: porauksessa, räjäytyksessä, rikotuksessa, murskauksessa, kuormauksessa, liikenteestä sekä energian tuottamisessa laitokselle aggregaatilla. Porauksen, työkoneiden ja liikenteen melu on tasaista. Murskauksen ja rikotuksen melu saattaa olla impulssimaista tarkastelupisteen läheisyydestä riippuen. Murskauslaitos sijoitetaan aina alimmalle ottotasolle, eli noin tasolle +117,3 m. Impulssimaisuustekijä vähenee melun edetessä. Räjäytysten ja rikotuksen melu voi olla impulssimaista myös lähimmissä altistuvissa kohteissa.

Hakemuksen mukaista toimintaa vastaava meluselvitys on teetetty (Promethor Oy, 2.10.2022) aiemman melumallinnuksen (Ramboll, 29.6.2016) tilalle. Selvitykseen toiminnasta aiheutuvia meluja mallinnettiin kolmessa eri vaiheessa. Lisäksi on mallinnettu kuormauksen ja kuljetuksen aiheuttamia meluja. Ympäristömeluselvityksen tulosten tarkastelussa on todettu seuraavaa:

”Laskentatulosten perusteella toiminnasta aiheutuva melutaso ei ylitä asuinrakennuksilla tai lomarakennuksilla asetuksen 800/2010 raja-arvoja. Louhoksen kallioseinämät ja maaston muodot estävät murskauksen melun leviämistä ympäristöön merkittävästi erityisesti louhinnan edettyä vielä nykyisestä tilanteesta kaakon ja idän suuntaan. Tällöin murskauslaitos sijoittuu vielä nykyistä enemmän louhoksen ”sisälle”.

Mallinnustulosten perusteella melutason raja-arvojen täyttymiseksi ei tarvita erikseen määritettäviä meluntorjuntatoimenpiteitä. Murskeen varastokasoja kannattaa kuitenkin käyttää mahdollisimman paljon varsinkin nykytilanteessa estämään melun leviämistä länsisuuntaan. Varastokasoja ei ole huomioitu melumallinnuksessa.”

Lisäksi selvityksessä on arvioitu, että ympäristön melulle herkkiin kohteisiin aiheudu ei iskumaista melua ja tarkastellusta toiminnasta ei laitteiden oikein toimiessa aiheudu kapeakaistaista melua. Meluselvityksen perusteella ei ole tarvetta rajoittaa toiminta-aikoja muraus-asetuksen 8 §:ää tiukemmiksi eikä erityisiä meluntorjuntatoimia vaadita.

Lisäksi alueella on suoritettu kaksi melumittausta, Lemminkäinen Infra Oy 19.12.2017 ja Envineer Oy 10.1.2022. Mittaustulosten mukaan sallitut meluarvot eivät ylittyneet lähimmässä häiriintyvässä kohteessa.

Räjäytyksiä tehdään harvoin. Viime vuosina räjäytyksiä on ollut 2-5, riippuen tuotantomäärästä. Räjäytyksen melu on voimakas, mutta lyhytkestoinen. Suoritettavat räjäytykset ovat kestoiltaan lyhytaikaisia ja näin ollen ekvivalenttimelun (LAeq) kannalta merkityksettömiä, kun huomioidaan räjäytysten lukumäärä koko toimintakaudella. Vaikutukset melun osalta kohdistuvat lähinnä ottoalueella työskenteleviin ihmisiin. Räjäytysten aiheuttamaan melutasoon ympäristössä vaikuttavat käytettävän räjähdäaineen määrä sekä tarvittavien räjäytysten määrä. Melun

leviämiseen vaikuttaa myös mm. louhintakorkeus yleisen maaston korkeuteen nähden. Yksittäisen räjähdystapahtuman melutasosta ei ole ympäristönsuojelullisia säädöksiä.

Rikotusta tehdään joko hyvin lähellä louhoksen reunaa tai iskuvasaralla murskauksen yhteydessä, jolloin murskauslaitteiston sijoittelu mahdollisimman suojaiselle paikalle louhoksessa vähentää ympäristöön leviävää melua.

Ympäristöön kohdistuvia haittavaikutuksia tärinästä aiheutuu vain räjäytyksien yhteydessä. Räjäytysten aiheuttamaa tärinää vähennetään optimoimalla käytettävä momentaaninen räjähdemäärä kohteeseen sopivaksi. Räjäytys- ja louhintatöitä koskee erillinen lainsäädäntö, jota louhintatöissä noudatetaan. Louhintatyöstä tehdään aina räjäytys- ja turvallisuussuunnitelma. Jokaisesta kentästä tehdään lisäksi erillinen räjäytysuunnitelma. Näillä varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa tai merkittävää haittaa ympäristölleen. Ennen räjäytystä varmistetaan, että vaara-alueella ei ole ihmisiä. Räjäytyksestä ilmoitetaan äänimerkillä, pillin soitolla. Räjäytystyötä tekevät koulutetut ja räjäytystyön vaatimat pätevyydet omaavat henkilöt.

Louhintatöiden räjäytyksistä välittyy ympäristöön erilaisia vaikutuksia. Havaittavat ilmiöt ovat osin rakennuspohjan kautta välittyvää tärinää ja osin ääni- ja ilmanpaineilmiöitä. Kallio- ja maaperässä välittyvä tärinä vaimenee erittäin voimakkaasti etäisyyden myötä, ilmaitse välittyvät ääni ja ilmanpainevaikutukset ulottuvat etäämmälle. On tavanomaista, että ääni- ja ilmanpainevaikutukset aiheuttavat sekaannusta aistinvaraisesti räjäytyshavainnoja arvioitaessa.

Tärinää on mitattu kolmella lähialueen kiinteistöllä, osoitteista [redacted] (radan pohjoispuolella), [redacted] (lounaispuolella) ja [redacted] (eteläpuolella). Mittaustulokset ovat vaihdelleet vuosina 2019-2020 välillä 1,06-5,16 mm/s. Mittaustulokset raportoidaan vuosiraporttien yhteydessä lupaviranomaiselle. Mitattu tulos kertoo heilahdusnopeuden pystykomponentin huippuarvon (v), jota käytetään tärinän aiheuttaman vaaran pääasiallisena mittana.

Työmaan tärinöille ja tärinänmittaukselle on annettu ohjeita Rakennusinsinöörien liiton julkaisussa RIL 253-2010 "Rakentamisen aiheuttamat tärinät", mutta virallista säädöstä tärinän sallitulle suuruudelle ei ole. Sallittu heilahdusnopeuden arvo riippuu rakennuksen etäisyydestä räjäytyspaikkaan sekä materiaalista, jolle rakennus on perustettu. Kun materiaali on löyhää moreenia, hiekkaa, soraa tai savea ja etäisyyttä kohteeseen on 2000 m, sallii RIL 253-2010 5 mm/s heilahdusnopeuden rakennukselle. Arvot kasvavat etäisyyden pienetessä ja käytettävän materiaalin kovuuden myötä ja esimerkiksi 1000 metrin etäisyydellä vastaava heilahdusnopeuden arvo on 6 mm/s. Sallittuun heilahdusnopeuden arvoon vaikuttaa myös rakennuksen rakenneluokka. Alle ohjearvojen jäävien tärinöiden ei katsota lisäävän normaalikuntoisen rakennuksen vaurioriskiä.

Mittaustulosten perusteella ei ole oletettavissa, että tämän hakemuksen mukaisen toiminnan aiheuttamasta tärinästä olisi haittaa kiinteistöille.

Maaperä ja vesistö

Ottamisalueelle ei itse alueen ja ympäristön topografian ansiosta johdu merkittäviä määriä hulevesiä alueen ulkopuolelta. Toiminnan aikana alueelle kertyneet sade- ja sulamisvedet ovat

ohjautuneet alueelle johtavan tienvarsojan kautta alueen luoteiskulmasta maastoon. Alueelta ohjautuvista vesistä ei ole aiemman toiminnan aikana havaittu aiheutuvan vaikutuksia ympäröiviin vesistöihin tai niiden käyttöön, myöskään tulvimista tai vettymistä alueelta johtuvien vesien vuoksi ei havaittu. Toiminnan ei voida katsoa vaikuttavan vesistöihin tai niiden käyttöön.

Päästöt ilmaan

Toiminnoista aiheutuvat ilmanlaatuvaikutukset syntyvät pääosin murskauksen, kuljetusten sekä ajoittain toiminta- ja varastoalueiden hajapölypäästöistä. Louheen ja kiviainesten murskauksen, kiviainesten käsittelyn sekä muun toiminnan pölypäästöjen määrä ja leviäminen riippuvat merkittävästi sääolosuhteista. Kuljetusten pölypäästöjen määrä riippuu sääolosuhteiden lisäksi lastausten ja käsittelyn määrästä sekä siirtomatkojen pituudesta. Hakija on asfaltoinut alueelle johtavan Ristiläntien ja Koivurinteen yksityistien asuinkiinteistöjen kohdilta, mikä vähentää huomattavasti asutukselle aiheutuvaa pöly- ja meluhaittaa. Louhintatyö tehdään niin, että pölyäminen on mahdollisimman vähäistä. Räjähdyksien yhteydessä syntyvissä lyhytkestoisissa pölypilvissä voi olla korkeita hiukkaspitoisuuksia, joiden ei kuitenkaan arvioida aiheuttavan haittaa ympäristössä. Räjähdyksien määrä on vähäinen suhteessa toiminta-aikoihin. Enimmäislouhintamäärällä räjäytyksiä tehdään arviolta 7-10 kertaa vuodessa. Muista toiminnoista aiheutuvaa pölyämistä vähennetään tarvittaessa kastelemalla teitä ja kulkuväyliä, murskattavaa tuotetta, koteloimalla kuljettimia sekä säätämällä kiviaineksen putoamiskorkeuksia. Kallioalueella pölyn leviämistä rajoittavat tehokkaasti myös kallioseinämät. Kasteluun käytettävä vesi on saatavissa alueelle kertyvistä sade- ja sulamisvesistä siten, että toimintajaksojen aikana niitä padotaan, eikä anneta purkautua suunnitelma-alueen luoteislaidalta tienvarsojan kautta ympäröivään maastoon.

	Päästöt (t/a) Murskaus
Hiukkaset (sis. pöly)	0,9
Typen oksidit (NO _x)	0,6
Rikkidioksidi (SO ₂)	0,25
Hiilidioksidi (CO ₂)	435

Päästöarvot ovat maksimimääriä tuotannon maksimimäärien perusteella.

Toiminnassa syntyvät jätteet ja niiden käsittely

Vanhat öljynsuodattimet, trasselit yms. kiinteät öljyiset jätteet sekä akut varastoidaan omiin jättesäiliöihinsä lukittavaan konttiin. Tehdyt huollot ja öljyjenvaihdot kirjataan ylös ja niiden perusteella on tiedossa, paljonko jäteöljyjä on varastoituna. Vaaralliset jätteet toimitetaan vaarallisen jätteen käsittelyluvan saaneeseen laitokseen tai kiinteistölle, jonka hyväksytyssä jätehuoltosuunnitelmassa tai ympäristöluvassa vastaavan vaarallisen jätteen vastaanotto on hyväksytty. Vaarallisia jätteitä luovutettaessa jätteiden siirrosta laaditaan siirtoasiakirja, josta ilmenevät tiedot vaarallisista jätteistä voimassa olevan jätelain ja -asetuksen mukaisesti. Sekajätteet ja metallijätteet kerätään erikseen. Panostustöissä mahdollisesti syntyvät räjähdysaineiden pahvipakkaukset poltetaan räjähteitä koskevan lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaisesti panostuspaikalla. Toiminnasta ei muodostu jätevesiä. Sosiaalitulojen vedet menevät umpisäiliöön tai käytössä on sähkövesi.

Jätteenimike	Arvioitu määrä (kg/a)	Käsittely- tai hyödyntämistapa	Toimituspaikka (jos tiedossa)
Sekalaiset yhdyskuntajätteet	1500		Jätehuolto
Rauta ja teräs	15 000	Lajitellaan erikseen	
Jäteöljy	6000	Luvanvaraiselle vastaanottajalle	
Kiinteä öljyinen jäte	450		
Muut vaaralliset jätteet (esim. akut, paristot)	60		

Jätteiden määrä on arvioitu hakijan pitkän ajan tietojen perusteella huomioiden haettava enimmäistuotantomäärä.

Riskit ja vahinkotapaukset

Räjähenteitä ei varastoida alueella. Räjähäytystilanteissa ympäristöä varoitetaan tulevasta räjäytyksestä ja alueelle tulevat tiet suljetaan sekä ihmisten pääsy alueelle estetään. Alueesta varoitetaan kyltein niin, ettei sinne voi joutua vahingossa. Alue on aidattu.

Öljyn pääseminen maaperään on vaara. Murskauslaitoksella on imeytysturvetta ja pressu, johon pilaantunut maa-aines voidaan nopeasti siirtää. Polttoainesäiliöt ovat kaksikuorirakenteisia. Toiminnan ympäristöriskeihin varaudutaan polttoaineiden ja muiden kemikaalien varastoinnin ja huolellisen käsittelyn lisäksi henkilöstöä kouluttamalla. Tulipalon varalta asema on varustettu viranomaisten määräämällä alkusammutuskalustolla, ja henkilökunta on saanut tarvittavan opastuksen alkusammutuskaluston käyttöön. Häiriö- ja onnettomuustilanteissa henkilökunta suorittaa alkusammutus- tai muut tarvittavat toimet sekä hälyttää paikalle pelastuslaitoksen. Lisäksi suoritetaan tarvittavat ilmoitukset lupaviranomaisille ja muille viranomaisille tarvittavassa laajuudessa.

Vaikutukset yleiseen viihtyvyyteen ja ihmisten terveyteen

Toiminnasta aiheutuvat haitat ovat suurimmillaan itse ottamisalueella. Räjähäytykset tapahtuvat aina arkisin päiväaikaan. Toiminta-ajat vastaavat louhinta- ja murskaustoimintaa säätelevän asetuksen mukaisia toiminta-aikoja, kun etäisyys lähimpään asutukseen on alle 500 metriä.

PARHAAN KÄYTTÖKELPOISEN TEKNIIKAN SOVELTAMINEN (BAT)

Parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) alueella edustavat murskauslaitoksen kuljettimien kotelointi melun ja pölyn torjunnassa. Ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä (BEP) ovat mm. murskauslaitoksen sijoittaminen mahdollisimman alhaiselle tasolle louhoksen pohjalla, mikä estää melun ja pölyn leviämistä ottamisalueen ulkopuolelle.

Koteloinneilla, pudotuskorkeuksien pienentämisellä ja vesikastelulla voidaan hyvin tehokkaasti vähentää ilmaan johtuvia pölypäästöjä. Murskauslaitoksen säännöllisellä huollolla vaikutetaan polttoaineen kulutukseen, joka vähentää päästöjä ilmaan. Energiankulutusta tarkkaillaan myös kustannussyistä ja se pyritään minimoimaan käyttämällä parasta saatavilla olevaa tekniikka sekä parhaimmaksi tunnettuja ja koettuja käytäntöjä.

BAT:n ja BEP:n osalta Suomen ympäristökeskuksen julkaisemassa Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuoannossa, Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) -oppaassa on esitetty ohjeita ja suosituksia meluhaittojen vähentämisestä kiviainestoinnassa. Melupäästöä vähentävinä toimenpiteinä oppaassa on nimetty vaimennetun poravaunun käytön, esimurskaimen syöttösuppilon kumitukset ja kiinteiden laitosten koteloinnit. Laiteteknisiä meluratkaisuja, kuten koteloiteja ja meluseinämiä käytetään vain alueilla, joilla meluvälillä ja päästölähteiden sijoittamisella ei päästä muraus-asetuksen melulle asetettuihin raja-arvoihin, sillä niiden kustannukset verrattuna saavutettavaan hyötyyn ovat suuria.

Laiteteknisten ratkaisujen lisäksi voidaan hyödyntää melun leviämistä rajoittavia toimenpiteitä, joista ensisijaisia ja kustannustehokkaita vaihtoehtoja ovat meluvallit ja toimintojen sijoittaminen. Vallien rakentamisessa voidaan käyttää esimerkiksi pintamaita tai varastokasoja. Varastokasoja meluvallina käytettäessä tulee huolehtia siitä, että varastoja tyhjennettäessä kasan lakikorkeus säilyy suunnitellussa tasossa. Myös louhintasuunta voidaan valita niin, että toiminta sijoittuu louhintarintauksen suojaan häiriintyviin kohteisiin nähden. Toiminnan sijoittaminen mahdollisimman matalalle tasolle ja louhintarintauksen läheisyyteen rajoittaa melun leviämistä. Ottamisalueella meluntorjuntaa toteutetaan nimenomaisesti melun leviämistä rajoittavilla toimenpiteillä sijoittelemalla toimintoja meluntorjunnan kannalta oikein ja estämällä toiminnasta aiheutuvan melun leviämistä meluvälillä.

Haitallista tärinää voidaan lieventää oikealla työn suorituksella ja suunnittelulla. Räjähdyksistä aiheutuvaa tärinää tai ilmanpaineaaltoa ei voida täysin poistaa, mutta niistä aiheutuvia haittoja voidaan vähentää oikeilla työmenetelmillä ja räjäytysten suunnittelulla. Louhintasuunnalla voidaan vaikuttaa tärinän leviämiseen ja oikealla ominaispanoksella siihen, että kiviaines irtoaa halutussa lohkarukoossa. Hakijan käyttämät poravaunut edustavat parasta saatavilla olevaa tekniikkaa.

TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU JA RAPORTOINTI

Toimintaa tarkkaillaan mm. viikoittaisilla turvallisuustarkastuksilla. Murskauksesta pidetään käyttöpäiväkirjaa, josta ilmenee tuotantomäärät ja -ajat. Louhinnan kenttäkorteissa on tiedot tehdyistä räjäytyksistä (pvm, kellonaika, räjäytystyön johtaja, käytetty räjähdeainemäärä jne.). Merkittävistä häiriöistä tehdään merkintä käyttöpäiväkirjaan tai louhinnan kenttäkorttiin.

Räjäytysten aiheuttamaa tärinää seurataan vähintään yhdestä lähialueen kiinteistöstä.

Muuta tarkkailua tehdään tarvittaessa valvojan viranomaisen kanssa erikseen sopimalla.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN VAKUUTTA VASTAAN MAHDOLLISET MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA (MAL 21 §, YSL 199 §)

Toiminnalle haetaan lupaa aloittaa toiminta ennen päätöksen lainvoimaisuutta kiinteistön Kalliola -alueelle, joka on jo avoin maa-ainesten ottamisalue.

HAKEMUKSEN LIITEASIAKIRJAT

- Sijaintikartat 1:20 000 ja 1:50 000
- Lainhuutotodistukset ja maanomistajan suostumus

- Nykytilannekartta 1:2500 20.3.2023
- Lopputilannekartta 1:2500 20.3.2023
- Leikkaukset A-D 1:1500/ 750 20.3.2023
- Asemapiirros 1:2500 20.3.2023
- Maisema- ja luontoselvitys, FCG Finnish Consulting Group Oy, 18.11.2022
- Ympäristömeluselvitys, Promethor Oy, 2.10.2022
- Melumittaus, Lemminkäinen Infra Oy 19.12.2017
- Melumittaus, Envineer Oy 10.1.2022
- Yleisölle tarkoitettu tiivistelmä
- Valtakirja
- Päivitys hakemukseen 20.3.2023

TARKASTUS

Toimintakiinteistöllä tehtiin tarkastus 15.12.2022. Tarkastusmuistio on liitetty lupa-asiakirjoihin.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu 1.12.2022 – 9.1.2023 välisenä aikana Hankasalmen kunnan verkkosivuilla. Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu kirjeitse rajanaapureita ja lähialueen kiinteistöjen omistajia (noin 500 metrin säteellä suunnitellun ottoalueen reunoilta) 1.12.2022 päivätyllä kuulemiskirjeellä. Kuulutuksen julkaisemisesta on tiedotettu Hankasalmen Sanomat - lehdessä 1.12.2022.

Pyydetty lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, Suomen Metsäkeskukselta, Hankasalmen kunnan terveysuojeluviranomaiselta ja Väylävirastolta. Metsäkeskukselta lausuntoa pyydettiin Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon ohjaamana.

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto 23.1.2023:

“Alueella ei ole ELY-keskuksen tiedossa olevia luonnon-, maiseman- tai vesiensuojelun kannalta arvokkaita kohteita. Tämä seikka huomioiden ELY-keskus ilmoittaa pitävänsä mahdollisena kiviaineksen louhintaa ja murskausta asiakohdassa mainitulla alueella.

Luontoselvitys

ELY-keskus toteaa, että esitetty luontoselvitys on riittävän tarkasti tehty johtopäätöksien teon kannalta. Ajankohta ei kylläkään ole ollut paras. Luonnonsuojelulain puolelta ei ole hankkeeseen huomautettavaa.

Luontoselvityksessä löydettiin metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö, rehevä lehtolaikku. Tämän suhteen asiasta olisi syytä kysyä noita kohteita hallinnoivalta Metsäkeskukselta.

Pohjavesien tarkkailu

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Kunnalta saadun tiedon mukaan louhoksen läheisyyteen sijoittuu talousvesikaivoja.

ELY-keskus katsoo, että louhoksen läheisyydessä olevat talousvesikaivot tulee selvittää ja laatia niistä kaivokortti. Kaivokortissa esitetään kaivon tekniset tiedot. Näihin kuuluvat pohjaveden pinnan korkeuden ohella maanpinnan korkeus ja kaivon pohjan korkeus. Kaivokortti on myös päivittävä. Talousvesikaivoista tulee tutkia myös veden laatu ennen toiminnan alkamista ja jatkossa tarvittaessa.

Lisäksi tulotien varteen (ei radan pohjoispuolelle) tulee asentaa muovinen, edustavaan näytteenottoon soveltuva pohjaveden havaintoputki, josta seurataan pohjaveden pinnankorkeutta neljä kertaa vuodessa eri vuodenaikoina sekä laatua kerran vuodessa samaan vuodenaikaan.

Ennen ottamistoiminnan jatkamista/aloittamista uudesta putkesta otetusta näytteestä tulee analysoida pohjaveden laatu kattavasti. Kattavaan analyysiin kuuluu: haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E. coli bakteerit. Lisäksi raskasmetallipitoisuudet tulee selvittää, mikäli ottamisalueella tai sen läheisyydessä on malmiesiintymiä tai jos näytteen pH on alhainen. Alumiinipitoisuus voi olla tarpeen määrittää, jos pohjavesinäytteen pH on alle 6. Kromipitoisuus määritetään, jos pH on yli 8. Pohjaveden lämpötila mitataan aina näytteenoton yhteydessä. Vastaava laaja analyysi tehdään ottamistoiminnan aikana kolmen vuoden välein. Välivuosina voidaan tehdä suppeampi analyysi, joka käsittää vain keskeiset parametrit. Myös räjähdysaineet TNT (2,4,6 - trinitrotolueeni), RDX (Heksogeeni) ja HMX (Oktogeeni) on syytä analysoida ainakin kertaluonteisesti.

Lisäksi toiminnassa tulee käyttää ohjeistuksena Ympäristöministeriön julkaisua 2020:24: Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestävään käyttöön.

Kivenlouhinnassa ja murskaustoiminnassa on noudatettava valtioneuvoston asetusta kivenlouhimien, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamien ympäristönsuojelusta (800/2010, ns. Muraus-asetus). Myönnettävässä ympäristöluvassa asetuksen säädöksiä on käytettävä ympäristönsuojelullisina vähimmäisvaatimuksina.

Toiminnassa tulee huomioida myös Suomen ympäristökeskuksen Suomen ympäristö – julkaisusarjan julkaisussa 25/2010 "Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) – Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa" esitetyt parhaat käyttökelpoiset tekniikat (BAT, best available techniques) sekä parhaat ympäristökäytännöt (BEP, best environmental practice) suosituksia.

ELY-keskuksen näkemyksen hakemuksen mukainen toiminta on parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen (BEP) mukaista.

Hakemuksen liitteinä olevien melumallinnuksen laskentatulosten perusteella toiminnasta aiheutuva melutaso ei ylitä asuinrakennuksilla tai lomarakennuksilla asetuksen 800/2010 (ns. MURAUUS-asetus) raja-arvoja. Murskauslaitoksen kuljettimien ja mm. murskauslaitoksen sijoittamisella mahdollisimman alhaiselle tasolle louhoksen pohjalle estetään melun ja pölyn leviämistä ottamisalueen ulkopuolelle. Toiminta-ajat ovat MURAUUS-asetuksen 8 §:n mukaiset

toiminnan sijoittuessa alle 500 m etäisyydelle lähimmästä häiriintyvistä kohteesta. Laaditun melumallinnuksen perusteella haetut toiminta-ajat ovat mahdollisia.”

Suomen Metsäkeskuksen lausunto 27.1.2023:

“Metsäkeskuksen metsävaratietojärjestelmän mukaan luontoselvityksen osoittamalla alueella ei ole metsälain 10 §:n toisen momentin tarkoittamaa erityisen tärkeää elinympäristöä.

Metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen edellytetään aina olevan luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia, erottuvan ympäröivästä metsäluonnosta selvästi ja olevan pienialaisia tai metsätaloudellisesti vähämerkityksellisiä.

Metsälaissa jyrkänne elinympäristöillä tarkoitetaan pääosiltaan vähintään kymmenen metriä korkeita kalliojyrkänneitä ja niiden välittömiä alusmetsiä, joihin esimerkiksi jyrkänneen rapautumistuotteet, jyrkänneeltä valuva vesi tai varjostus vaikuttavat ja jotka erottuvat ympäröivästä metsäluonnosta selvästi esimerkiksi jyrkänneestä irronneiden lohkkareiden, maaperän ominaisuuksien, kasvillisuuden tai puuston perusteella. Jyrkänne voi avautua mihin ilmansuuntaan tahansa. Jyrkänneen pituudesta yli puolet on oltava korkeudeltaan vähintään kymmenen metriä. Jyrkänneen päissä tai välissä voi olla alle kymmenen metrin korkuisia osia, joiden välittömän alusmetsän on täytettävä metsälain erityisen tärkeältä elinympäristöltä vaadittavat yleiset ominaisuudet. Jyrkänne voi olla ylikalteva tai alikalteva ja siinä voi olla kapeita terasseja, joilla voi kasvaa vaihtelevasti kasvillisuutta ja yksittäisiä puita.

Metsälain mukaan lehtolaikkujen ominaispiirteitä ovat lehtomulta, vaateliakasvillisuus sekä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus. Kohteiden rajaaminen perustuu näihin ominaispiirteisiin. Metsälain 10 §:n toisen momentin 3 kohdan lehtolaikut jakautuvat kosteisiin, tuoreisiin ja kuiviin lehtoihin, jotka tulkitaan erillisiksi elinympäristötyypeiksi, jolloin ne myös kuvioidaan omiksi kuvioiksi ja pienialaisuus määritetään jokaiselle elinympäristötyypille erikseen.

Metsäkeskuksen metsävaratietojärjestelmän mukaan selvityksen kohteena oleva alue on varttunutta kasvatusmetsää.

Metsäkeskuksen näkemyksen mukaan on kuitenkin mahdollista, että alueella esiintyy luontoselvityksen mukaisesti metsälain 10 §:n tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö, rehevä lehtolaikku. Kaikki luontokohteet eivät välttämättä ole Metsäkeskuksella tiedossa.

Metsälain (1093/1996, muutettu 1085/2013) 2 §:n mukaan metsälakia sovelletaan metsän hoitamiseen ja käyttämiseen metsätalousmaaksi luettavilla alueilla. Metsälaki ei estä metsätalousmaan ottamista muuhun käyttöön (1085/2013 3 §). Mikäli alueen muuhun käyttöön ottaminen vaatii viranomaisen luvan, alueeseen sovelletaan metsälain säännöksiä siihen saakka, kunnes luvan myöntämistä koskeva päätös on saanut lainvoiman tai kunnes lupaviranomainen on toimivaltansa rajoissa antanut suostumuksensa tällaiselle toimenpiteelle.

Tämä tarkoittaa sitä, että suunnitellulla maa-ainesten ottoalueella tehtävää avohakkuuta koskevat metsälain säännökset uudistushakkuusta, uudistamisvelvoitteesta ja metsälakikohteista. Näitä säännöksiä sovelletaan siihen saakka, kun lainvoimainen maa-ainesten ottamislupa on saatu tai kun lupaviranomainen on suostunut puuston raivaamiseen.

Jos puustoa käsitellään ennen lainvoimaisen viranomaisluvan saamista, toimenpiteisiin on haettava metsälain 11 §:n mukaista poikkeuslupaa. Jos lainvoimainen lupa maa-ainesten ottamiseen sen sijaan on jo olemassa, alueella ei sovelleta metsälain säännöksiä, jolloin poikkeuslupaa metsälakikohteen puuston käsittelyyn ei tarvita.

Jos ilmoitettu maankäyttömuodon muutos ei toteudu neljässä vuodessa hakkuun päättymisestä, aletaan toimenpiteisiin taas soveltaa metsälakia. Näin ollen alueelle tulee voimaan uuden puuston aikaan saamista koskeva uudistamisvelvoite.”

Jyväskylän seudun ympäristöterveyden lausunto 28.12.2023:

”Toiminta tulee toteuttaa siten, että sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (545/2015) mukaisia melun toimenpiderajoja asunnoissa tai muissa oleskelutiloissa ei ylitetä (asuinhuoneet päiväjän klo 7–22 keskiäänitaso LAeq 35 dB).

Mikäli suunnitelma-alueen rajalta alle 500 m etäisyydellä on talousvesikaivoja, niin niiden osalta tulee varmistua, ettei veden laatu toiminnan edetessä heikkene. Lupaehtoihin tulee sisällyttää velvoite selvittää lähikiinteistöjen talousveden hankintatapa ja talousvesikaivojen laaduntarkkailu.

Toiminnasta ei saa aiheutua pölyhaittaa. Ajoneuvojen nostattamaa pölyä voidaan vähentää pitämällä ajonopeudet alhaisina. Laitokselle johtavien teiden ja muun toimintaympäristön pölyntorjunnasta on huolehdittava tarvittaessa kastelemalla.”

Väyläviraston lausunto 5.1.2023:

”Rautatien läheisyydessä louhittaessa on noudatettava Väyläviraston louhintaohjetta (Louhintatyöt rautatien läheisyydessä 23-2013), joka on saatavilla Väyläviraston internetsivuilta.

[--] Louhintatyötä toteuttavien tahojen on itse määriteltävä se, milloin louhintatyöstä voi olla vaaraa junaliikenteelle tai louhintatyöt voivat vaurioittaa radan rakenteita ja laitteita. Tämä riskien arviointivelvoite koskee rakennuttajaa, suunnittelijaa, päätoteuttajaa ja louhinta-urakoitsijaa sekä tarvittaessa muita urakoitsijoita. Työn suunnittelussa on syytä varautua siihen, että louhintatyöt voivat edellyttää toimenpiteitä sekä junaliikenteen kulun turvaamiseksi että radan rakenteiden ja laitteiden suojaamiseksi räjäytystyön ajaksi. Riskienarvioinnin pohjalta rakennuttaja päättää sen, milloin on tarve ottaa yhteyttä Väylävirastoon. Tähän liittyvät vastuut ja velvoitteet perustuvat yleiseen lainsäädäntöön, kuten työturvallisuussäädöksiin. Hakija vastaa kaikissa tapauksissa louhinnasta ja murskauksesta Väylävirastolle ja kolmannelle osapuolelle mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Hakijan on huolehdittava siitä, ettei louhinnasta ja murskauksesta aiheutuva kivipöly tai vastaava hienoaines leviä radan päällysrakenteeseen. [---] Lisäksi Liikennevirasto pyytää hakijaa ennen toiminnan aloittamista toimittamaan riskinarvioinnin [sähköpostiosoite]. Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa hankkeeseen.”

Jätetyt muistutukset ja mielipiteet

Lupahakemuksesta jätettiin kuulemisen yhteydessä kaksi muistutusta. Lisäksi Keski-Suomen ELY-keskus on Suomen valtion omistaman ja Ympäristöministeriön hallinnoiman kiinteistön osalta ilmoittanut, ettei heillä ole huomautettavaa hakemuksesta kyseisen tilan omistajan/haltijan edustajana.

muistutus 5.1.2023:

”Murskaamon toimintaa naapurina pidän vaarallisena. Murskaamo on saanut toimia ilman valvontaa Hankasalmen kunnan taholta. Aiheuttanut naapureille harmia ihan riittävästi. Vastuuhenkilöt löydettävä toiminnalle. Vahingoista teen tutkintapyynnön poliisille jos niitä syntyy.. Kohua jo saanut aikaisemmin kun murske lensi talon katosta läpi. Iltasanomissa oli juttu (juttu löytyy Aseman murskeen hakusanoilla netistä). Riittävästä turvallisuudesta on huolehdittava aitaamalla alueet kunnolla ja laittamalla portti ettei asiattomat pääse sinne.. Otettava huomioon rajat eikä niitä ylitetä eikä aiheuteta puustolle vahinkoa ja maansortumia.”

muistutus 8.1.2023:

” [-] Olemme asuneet osoitteessa yli 10 vuotta ja mittani on tullut täyteen alueella tapahtuvasta toiminnasta ja sen aiheuttamista haittavaikutuksista.

Kuorma-autoliikenne ja louhinta aiheuttaa alueella häiritsevää meteliä.

Kuorma-autot aiheuttavat vaaran tiellä liikkuville lapsille ja koirille.

Liikenne aiheuttaa kesällä tien pölyämistä, minkä takia tiellä kävellen tai pyörällä liikkuminen on epämiellyttävää. Auto on aina paksun pölyn peitossa.

Syksyisin ja keväisin tie menee velliksi ja tielle kertyy isoja kurakasoja, jotka rikkovat autosta pohjapanssarin. Tiellä on silloin myös vaikea liikkua kävellen, pyörällä ja autollakin. Kuorma-autoilijat eivät tasoita tietä, koska säästävät lanojaan. Tien hoito ei voi yksin jäädä tienhoitokunnan tehtäväksi, koska se tarkoittaa hoitomaksujen nousemista. Onko tarkoitus, että minä tien varrella asujana joudun maksamaan tiestä hyötyvien ja sillä voittoa tekevien yritysten tielle tekemät vauriot?

Liikenne alkaa pahimmillaan jo kuudelta aamulla, jolloin en saa tehtyä aamulenkkiäkään koirien kanssa ilman meteliä, pakokaasujen hengittämistä ja jatkuvaa alta pois loikkimista. Se jatkuu iltamyöhään. Alueella liikkuvien otettava huomioon, että alueella asuu ihmisiä ja tämä on meidän koti.

Murskauksen jyskytys on niin epämiellyttävää, ettei tee mieli olla ulkona samaan aikaan. Se rajoittaa siis elämäämme huomattavasti noina viikkoina kun murskausta tehdään. Meillä lienee oikeus ulkoilla omassa pihassamme ilman toisten aiheuttamaa häiritsevää toimintaa.

Kerroitte, että louhinta-alueita aiotaan laajentaa. Se ei ollut mukavaa kuultavaa, koska tarkoittaa lähimetsien ulkoilumahdollisuuksien lopullista tuhoutumista. En voi kannattaa laajentamista missään tapauksessa.

Kuka vastaa ja huolehtii jatkossa ja jo nyt louhosalueen turvallisuudesta lapsille, lemmikeille ja luonnon eläimille? Avuttomat siimat ja nauhat eivät oikeasti pidätä ketään menemästä vahingossakin louhoksen reunalle ja putoamasta. Verkkoaidat ovat osittain kaatuneet. Tie kiertää ylös kallion päälle ja se on ollut perheellemme tärkeää ulkoilualuetta. Nyt se on todella vaarallinen paikka. Tästä haluan saada selvän suunnitelman, kuinka alueen turvallisuutta parannetaan nyt ja tulevaisuudessa toiminnan päätyttyä.

En siis halua louhostoiminnan enää jatkuvan ja pyydän vastausta esittämiini kysymyksiin. [--]"

Hakijan vastine

Hakijalle on varattu mahdollisuus antaa vastine hakemusta koskevista lausunnoista ja muistutuksista.

Hakijan vastine 8.2.2023:

"1 Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto, KESELY/2955/2022, 23.1.2023

ELY-keskuksen lausunnossa on todettu, että luonnon-, maiseman- tai vesiensuojelun kannalta louhinta ja murskaus on mahdollista alueella.

Luontoselvityksessä todetun rehevän lehtolaukun osalta ELY-keskus viittaa Metsäkeskukseen, joka on antanut lausunnon asiasta ja Peab vastaa siihen jäljempänä.

ELY-keskus esittää lausunnossaan lähikaivojen kaivokorttien laatimista ja talouskaivoista näytteenottamista ennen toiminnan aloittamista ja tarvittaessa jatkossa. Lisäksi lausunnossa esitetään, että alueelle pitäisi asentaa pohjavesiputki, josta olisi seurattava korkeutta neljästi vuodessa sekä laatua kerran vuodessa. Lausunnossa on esitetty vaatimukset tutkittaville parametreille. Myös räjähdysaineet TNT (2,4,6 -trinitrotolueeni), RDX (Heksogeeni) ja HMX (Oktogeeni) oli mainittu tutkittavina parametreina. Peab toteaa, ettei kyseisiä aineita käytetä louhintaräjähdysaineissa eikä näe siten tarvetta niiden testaamiselle.

Peab toteaa, että pitää tässä yhteydessä kaivokorttien laatimista tarkoituksenmukaisena alle 500 m etäisyydellä louhittavan alueen rajasta jäävissä rakennuksissa. Lisäksi pohjavesiputken osalta Peab toteaa, että sellainen voidaan alueelle asentaa, mutta muistuttaa, että kallioalueella, joka ei sijaitse pohjavesialueella, ei ole perusteita sitoa alinta ottotasoa havaittuun pohjavesipintaan. Lisäksi näiden toimien ajankohdan osalta Peab pitää perusteltuna, että ne määrätään tekemään esimerkiksi 3 kuukauden kuluttua lupapäätöksen myöntämisestä, koska kyse on avatusta alueesta, jossa toimintaa tehdään koko ajan.

Peab korostaa, kuten lausunnossa on todettu, että ELY-keskuksen näkemyksen hakemuksen mukainen toiminta on parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen (BEP) mukaista. Peab:illa ei ole muuta vastattava lausunnon osalta.

2 Suomen Metsäkeskuksen lausunto, 355/00.07/2023, 27.1.2023

Metsäkeskus lausuu asiasta ainoastaan luontoselvityksessä todetun rehevän lehtolaukun osalta.

Metsäkeskuksen metsävaratietojärjestelmän mukaan luontoselvityksen osoittamalla alueella ei ole metsälain 10 §:n toisen momentin tarkoittamaa erityisen tärkeää elinympäristöä.

Lausunnossa todetaan, että Metsäkeskuksen tietojen mukaan alue on varttunutta kasvatusmetsää, mutta se ei tarkoita sitä, etteikö lehtolaikkua silti voisi olla.

Metsäkeskus tuo lausunnossaan esille metsälain soveltamisesta saman, minkä Peab esitti jo hakemuksessaan:

"Metsälain (1093/1996, muutettu 1085/2013) 2 §:n mukaan metsälakia sovelletaan metsän hoitamiseen ja käyttämiseen metsätalousmaaksi luettavilla alueilla. Metsälaki ei estä metsätalousmaan ottamista muuhun käyttöön (1085/2013 3 §). Mikäli alueen muuhun käyttöön ottaminen vaatii viranomaisen luvan, alueeseen sovelletaan metsälain säännöksiä siihen saakka, kunnes luvan myöntämistä koskeva päätös on saanut lainvoiman tai kunnes lupaviranomainen on toimivaltansa rajoissa antanut suostumuksensa tällaiselle toimenpiteelle."

Peab toteaa ELY-keskuksen ja Metsäkeskuksen lausuntojen osalta, että lehtolaikku ei muodosta estettä maa-aines- ja ympäristölupien myöntämiselle.

3 Hankasalmen terveydensuojeluviranomaisen lausunto, 28.12.2022

Lausunnossa on esitetty, että toiminta tulee toteuttaa siten, että STM:n asetuksen (545/2015) mukaisia melun toimenpiderajoja asunnoissa tai muissa oleskelutiloissa ei ylitetä. Peab toteaa siltä osin, että kivenmurskaamojen ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista säädetään ns. muraus -asetuksella (Valtioneuvoston asetus 800/2010) silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa. Muraus-asetuksen 7 §:n mukaisesti toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä *ulkomelun* ohjearvoja. STM:n asetusta 545/2015 sovelletaan tehtäessä terveydensuojelulain 27 tai 51 §:ssä tarkoitettuja päätöksiä ja määräyksiä, eikä se Peab:n näkemyksen mukaan koske nyt haettua toimintaa.

Talousvesikaivojen osalta terveydensuojeluviranomaisen lausunnossa on esitetty sama vaatimus kuin ELY-keskuksen lausunnossa ja Peab on jo vastannut siltä osin.

Lausunnossa on lisäksi tuotu esille toiminnasta aiheutuva pölyhaitta. Peab toteaa, että sitä on mahdollista torjua lausunnossa esitetyin keinoin.

4 Väyläviraston lausunto, VAYLA/7671/03.0102/2022, 5.1.2023

Väylävirasto lausuu, että rautatien läheisyydessä louhittaessa tulee noudattaa Väyläviraston louhintaohjetta (Louhintatyöt rautatien läheisyydessä 23-2013), joka on saatavilla väyläviraston sivuilta.

Lisäksi lausunnossa esitetään mm., että Peab:n on toimitettava riskienarviointi ennen toiminnan aloittamista.

Peab toteaa, että toiminnassa huomioidaan Väyläviraston lausunto. Lisäksi Peab toteaa, että toiminta siirtyy laajennuksen myötä kauemmas radasta.

5 Muistutus 5.1.2023

Muistutuksessa tuodaan esille huoli alueen turvallisuudesta.

Peab toteaa, että louhosta ympäröi aita, jonka kuntoa on seurattu maa-ainesluvan mukaisilla valvontakäynneillä.

Louhintatyöstä tehdään aina räjäytys- ja turvallisuussuunnitelma. Lisäksi jokaisesta räjäytettävästä kentästä tehdään erillinen räjäytyssuunnitelma, joilla varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa ympäristölle. Louhintaan liittyvä poraus tehdään koneohjauksella varustetulla poravaunulla, millä varmistetaan, että poraaminen tapahtuu ottamissuunnitelman ja lupapäätöksen mukaisesti.

6 Muistutus 8.1.2023

Muistutuksessa tuodaan esille toiminnasta aiheutuva melu, pöly ja liikenne. Muistutuksessa todetaan, että kuorma-autoliikenne aiheuttaa vaaraa muille tiellä liikkuville. Liikenteestä aiheutuu myös tien pölyämistä ja kulumista. Muistuttaja tuo esille myös huolensa louhosalueen turvallisuudesta.

Peab:lla on sopimus Ristilän yksityistien käyttöoikeudesta. Tien kunnossapito hoidetaan sopimuksen mukaisesti. Yksityistiellä kuljettaessa noudatetaan normaaleja liikennesääntöjä.

Louhokseen johtavalla tiellä on maa-ainesten ottamisalueesta varoitettava kyltti. Louhoksen ympärillä on aita. Ottotoiminnan päätyttyä kalliorintaukset luiskataan, eikä pystysuoria kallioseinämiä jää alueelle.

Ympäristöluvanvaraisesta toiminnasta aiheutuu aina jonkinasteisia vaikutuksia ympäristöön, koska muuten toiminta ei edellyttäisi ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia ehkäistään ympäristöluvassa asetettavilla lupamääräyksillä. Peab huomauttaa, että toimintaa säätelevässä muraus-asetuksessa on määrätty melun enimmäisarvoista. Melutasojen alittuminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö toiminnasta aiheutuisi havaittavaa ääntä.

Pölyn leviämisen estämistä torjutaan kastelemalla tarvittaessa murskattavaa kiviainesta sekä tiestöä.”

Asian käsittely 8.2.2023 annetun vastineen jälkeen

Metsäkeskukselta pyydetty tarkennus, 16.2.2023

Hakijan vastineen jälkeen ympäristönsuojelu on pyytänyt Suomen Metsäkeskukselta sähköpostitse selvennystä siihen, voidaanko alkuperäisen hakemuksen mukaiselta ottoalueelta kartoitettua elinympäristöä pitää metsälain 10 §:n mukaisena monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeänä elinympäristönä, vaikka kohteesta ei löydy mainintaa Metsäkeskuksen ylläpitämästä rekisteristä.

Metsäkeskukselta 16.2.2023 saadun vastauksen mukaan kohde voi olla metsälain 10 §:n mukainen kohde, vaikka sitä ei löytyisi heidän rekisteristään. Metsäkeskus on vastauksessaan todennut, että “tilanne ei ole harvinainen, koska varsinaisesta luontokohdekartoituksesta on aikaa. Konsulttinne [hakijan konsultin] lausunto vaikutti asiantuntevalta ja on hyvinkin paikkaansa pitävä.” Metsäkeskus on lisäksi vastauksessaan todennut seuraavasti: “Metsälaki on väistävä laki, eikä laki sinällään estä maan käyttömuodon muuttamista. Jos alue lakkaa olemasta

metsämaata, niin silloin myös ko. lehtoalue lakkaa olemasta metsälain 10 §:n mukainen kohde. Näin ollen, en näe maastotarkastukselle Metsäkeskuksen suunnalta tarvetta, mikäli alueen käyttötarkoitusta muutetaan.”

Keski-Suomen ELY-keskukselta pyydetty lausunnon täydennys 13.3.2023

Keski-Suomen ELY-keskukselta pyydettiin täydennystä 23.1.2023 annettuun lausuntoon alueelta havaitun lehtoelinympäristön näkökulmasta. Aiemmassa lausunnossaan ELY-keskus on todennut, että kyseisestä kohteesta on syytä kysyä metsälain mukaisia kohteita hallinnoivalta Metsäkeskukselta. Suomen Metsäkeskus on lausunut asiasta metsälain säännösten näkökulmasta. Luvan myöntämisen edellytysten tarkemman tarkastelun mahdollistamiseksi ELY-keskusta pyydettiin lausunnossaan ottamaan kantaa siihen, voidaanko suunnitellulla ottoalueella havaittua metsälain 10 §:n mukaista monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää elinympäristöä pitää ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maa-aineslain 3 §:n 1 mom. kohdan 2 tarkoittamana erikoisena luonnonesiintymänä tai ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 mom. kohdan 4 tarkoittamana erityisenä luonnonolosuhteena.

Keski-Suomen ELY-keskus on lausunut 13.3.2023 päivityssä lausunnossaan seuraavaa:

“Laukaan kunta ja Hankasalmen kunta, ympäristönsuojelu pyytää täydennystä siihen, voidaanko suunnitellulla ottoalueella havaittua metsälain 10 §:n mukaista monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää elinympäristöä pitää ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maa-aineslain 3 §:n 1 mom. kohdan 2 tarkoittamana erikoisena luonnonesiintymänä tai ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 mom. kohdan 4 tarkoittamana erityisenä luonnonolosuhteena.

Täydennys

Maa-ainesten ottaminen; Opas ainesten kestävään käyttöön. 2020: 24 ympäristöministeriön julkaisun mukaan maa-aineslain tarkoittamia erikoisia luonnonesiintymiä voivat olla sekä geologiset että biologiset esiintymät. Erikoisuutta ilmentävät yleensä harvinaisuus ja poikkeavuus. Esiintymä on erikoinen, kun se on laajalla alueella harvinainen. Erikoinen luonnonesiintymä poikkeaa tavanomaisesta esimerkiksi visuaalisilta, geologisilta tai biologisilta ominaisuuksiltaan. Erikoisuutta ilmentävät esiintymän harvinaisuus tai uhanalaisuus. Esiintymää voidaan pitää erikoisena esimerkiksi, jos sen muoto, rakenne tai syntyhistoria eroavat alueen muista vastaavista esiintymistä.

Luontoselvityksessä löydetty luontokohde käsittää Kielovuoren itään laskevan kalliojyrkänteen ja sen alla olevan lehdon. Lehdon on todettu olevan kasvillisuudeltaan tuoretta lehtoa. Kyseessä on Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa (2018) koko maassa uhanalaiseksi vaarantuneeksi luokiteltu luontotyyppi. Jyrkänteet edustaa koko maassa silmälläpidettäväksi luokiteltua karujen varjoisten kalliojyrkänteiden luontotyyppiä. Keskiravinteisia tuoreita lehtoja luonnehditaan luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa muun muassa seuraavasti: ”Kenttäkerroksen muodostavat suhteellisen vaatimattomat lehto- ja kangasmetsälajit. Pensaskerros on aukkoinen tai harva ja vaateliaimmat lehtopensaat ovat harvinaisia. Tuoreita keskiravinteisia lehtoja esiintyy koko maassa, mutta esiintyminen painottuu Lounais-Suomeen ja lehtokeskusten alueille.”

Luontoselvityksen kuvaus Kielovuoren itäranteen lehdosta vastaa hyvin luontotyyppien uhanalaisuusarviointi -julkaisun tuoreiden keskiravinteisten lehtojen kuvausta. Kielovuoren lehto

on suhteellisen pienialainen, kuten lehdot yleensäkin seutukunnalla ovat. Luontotyyppin voi katsoa olevan edustavuudeltaan vähintäänkin hyvä. Hankasalmella lehdoksi luokiteltuja kohteita on Metsäkeskuksen avoimessa metsävaratiedossa noin 26 alueella. Niistä reilu kolmannes on todennäköisesti kosteiksi lehdoksi luokiteltavia puronvarsilehtoja ja loput ovat enimmäkseen painanteiden kosteita lehtoja ja moreenimäkien ja rantojen tuoreita tai kosteita lehtoja. Varsinaisia kalliojyrkänteiden aluslehtoja ei ole tiedossa. Metsähallituksen suojelualueiden biotooppiaineistossa (ULJAS/SAKTI) on Hankasalmelta yksi kalliojyrkänteiden aluslehtokohde Ohenloilossa olevalla luonnonsuojelualueella. Näin ollen jyrkänteiden alla olevat tuoreet lehdot ovat Hankasalmella erittäin harvinaisia. Kallionalusjyrkänteiden tuoreet lehdot ovat harvinaisia myös koko Keski-Suomessa toisin kuin lehtokeskusalueilla Pohjois-Savossa, Keski-Karjalassa ja Etelä-Hämeessä.

Luontoselvityksen maastotyöt on tehty syksyllä 21.9.2022. Luontoselvityksessä on arvioitu kohteen olevan edustavuudeltaan hyvä, joskaan lehtokasvillisuus ei ole katsottu olevan erityisen edustavaa. ELY-keskus huomauttaa, että ajankohta on myöhäinen, mikä haittaa lehtokasvilajien havainnointia. Lehdon edustavuuden arviointiin liittyy siten epävarmuutta.

ELY-keskuksen käsityksen mukaan voidaan lähtökohtaisesti metsälain 10 §:n mukaista monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää elinympäristöä pitää maa-aineslain mukaisena erikoisena luonnonesiintymänä. Asiassa KHO 8.12.2010 t.3653 korkein hallinto-oikeus katsoi, että metsälain 10§:n mukaista metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää elinympäristöä oli pidettävä myös maa-aineslain 3.1 §:n 2 kohdassa tarkoitettuna erikoisena luonnonesiintymänä. (kyseessä jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät). ELY-keskuksen tiedossa ei ole uudempaa oikeuskäytäntöä.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin kohdan 4 mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella. Hallituksen esityksen (HE 84/1999) mukaan erityisellä luonnonolosuhteella tarkoitettaisiin säännöksessä alueen poikkeuksellisten luonnonarvojen kokonaisuutta. Erityinen luonto-olosuhde voisi olla esimerkiksi vesialueella, joka on säilynyt luonnontilaisena ja poikkeuksellisen puhtaana. Alueen tutkimukselliset arvot voisivat kuvata myös sen erityisiä luonto-olosuhteita.

Korkein hallinto-oikeus on ratkaisukäytännössään (KHO 2015:124) todennut, että ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin 4 kohdan (nyk. YSL 49 §) sanamuoto ja yksityiskohtaiset perustelut huomioon ottaen luonnonolosuhteilla tarkoitetaan lähinnä rajattua ekologista kokonaisuutta. ELY-keskus katsoo, että lähtökohtaisesti metsälain 10 §:n mukaista erityisen tärkeää elinympäristöä voidaan pitää ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettuna erityisenä luonnonolosuhteena. Lupaharkinnassa on kuitenkin arvioitava, onko nimenomaan toiminnasta aiheutuvilla päästöillä sellainen ympäristönsuojelulaissa tarkoitettu vaikutus edellä kuvattuun luonnonolosuhteeseen, että luvan myöntäminen ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin kohdan 4 mukaan estyy. ELY-keskuksen tiedossa ei ole oikeuskäytäntöä metsälain 10 §:ssä tarkoitettujen kohteiden huomioon ottamisesta ympäristönsuojelulain mukaisen luvan myöntämisedellytyksiä harkittaessa.

Edellä esitetyt seikat huomioiden ELY-keskus katsoo, että metsälain 10 §:n mukainen monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö voidaan lähtökohtaisesti tulkita maa-aineslain 3 §:n 1 momentin kohdan 2 tarkoittamaksi erikoiseksi luonnonesiintymäksi sekä ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin kohdan 4 tarkoittamaksi erityiseksi luonnonolosuhteeksi. Edellä esitetyn johdosta kyseessä oleva kalliojyrkäne ja sen alla oleva lehto tulisi rajata ottoalueen ulkopuolelle.”

Hakijan vastine 15.3.2023:

Hakijalle on varattu mahdollisuus antaa vastine ELY-keskuksen 13.3.2023 antamasta lausunnosta. Vastineessaan hakija toteaa seuraavaa:

“Peab toteaa, että Keski-Suomen ELY-keskus on jo lausunut samasta maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta 23.1.2023, jolloin se totesi, että luonnon-, maiseman- tai vesiensuojelun kannalta louhinta ja murskaus on mahdollista alueella. Tammikuisessa lausunnossa ELY-keskus on luontoselvityksestä lausunut seuraavaa:

”ELY-keskus toteaa, että esitetty luontoselvitys on riittävän tarkasti tehty johtopäätöksien teon kannalta. Ajankohta ei kylläkään ole ollut paras. Luonnonsuojelulain puolelta ei ole hankkeeseen huomautettavaa. Luontoselvityksessä löydettiin metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö, rehevä lehtolaikku. Tämän suhteen asiasta olisi syytä kysyä noita kohteita hallinnoivalta Metsäkeskukselta.”

Suomen Metsäkeskus toi omassa lausunnossaan (355/00.07/2023, 27.1.2023) esille, että Metsäkeskuksen metsävaratietojärjestelmän mukaan luontoselvityksen osoittamalla alueella ei ole metsälain 10 §:n toisen momentin tarkoittamaa erityisen tärkeää elinympäristöä.

Peab korostaa, että ELY-keskuksen lausuntojen välillä alueesta tai sen luonnosta ei ole tehty mitään uusia selvityksiä tai kartoituksia. Siitä huolimatta ELY-keskus on kahdessa kuukaudessa muuttanut täysin näkemystään lehdon merkityksestä maa-aines- ja ympäristölupaharkinnassa. Aiemmassa lausunnossaan ELY-keskus ohjasi kääntymään Suomen Metsäkeskuksen puoleen asiassa, eikä uudempaa lausuntoa voida mitenkään perustella Metsäkeskuksen antamalla lausunnolla. Peab pitää tätä menettelyä hyvän hallintotavan vastaisena.

Mikäli lupaviranomainen huomioi lupaharkinnassa ELY-keskuksen uusimman lausunnon jättäen huomioimatta aiemman lausunnon sekä Suomen Metsäkeskuksen näkemyksen ja rajaa kalliojyrkänteeseen ja lehdon pois ottamisalueesta, pitää Peab järkevänä, että suunnitelmakartat päivitetään lupapäätöksen jälkeen.”

Lupahakemuksen päivitys 20.3.2023

Hakijalle on sähköpostitse todettu, että kalliojyrkäne ja kallionaluslehto on syytä rajata pois ottoalueelta ELY-keskuksen viimeisimmän lausunnon mukaisesti, jotta luvan myöntämisen edellytykset voisivat täyttyä. Hakemuksen karttaliitteet on veloitettu päivittämään, jos rajausta päädytään esittämään.

Hakija on ELY-keskuksen lausunnon ja Laukaan ympäristönsuojelun siitä antaman näkemyksen perusteella rajannut ottamisaluetta merkittävästi siten, että alueelta kartoitettu kalliojyrkäne ja

kallionaluslehto jäävät ottamisalueen ulkopuolelle. Samalla myös Kielovuoren lakiosa sekä jyrkänteen itäpuolelle jäävä osa alkuperäisessä hakemuksessa esitetystä ottamisalueesta on rajattu oton ulkopuolelle. Rajauksen myötä kokonaisottomäärä on supistunut. Hakija on toimittanut päivitettyt suunnitelmakartat ja päivitetyn kokonaisottomäärän 20.3.2023. Päivitetyn hakemuksen mukaiselta ottoalueelta saadaan arviolta 129 000 kiinto-m³ kiviaineksia. Rajauksen myötä suunnitelma-alueen pinta-ala on 6,7 ha ja ottamisalueen pinta-ala on 0,87 ha.

Ottoalueen supistaminen ja tästä aiheutuva kokonaisottomäärän pienentyminen (hieman alle kolmasosaan alkuperäisestä hakemuksesta) vähentävät suunnitellun toiminnan aiheuttamaa kokonaisrasitusta asianosaisille, minkä vuoksi rajauksen ei nähty olevan sellainen muutos aiempaan hakemukseen, joka olisi vaatinut hakemuksen uudelleen kuuluttamista tai uusien lausuntojen pyytämistä.

LUPA- JA VALVONTALAUTAKUNNAN RATKAISU

Lupa- ja valvontalautakunta myöntää Peab Industri Oy:lle kiinteistöille Kalliola 77-405-2-26 ja Ristola 77-405-2-28 maa-ainelain (555/1981) 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen ja ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaisen ympäristöluvan kallion louhintaan ja kiviaineksen murskaukseen sekä pilaantumattomien maa-ainesten vastaanottoon.

Hakijalle myönnetään maa-ainelain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaiset luvat aloittaa toiminta lupapäätöstä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta kiinteistön Kalliola 77-405-2-26 alueella.

Toimintaa tulee harjoittaa lupahakemuksessa ja ottosuunnitelmassa esitetyn mukaisesti ja tämän päätöksen lupamääräyksiä noudattaen.

LUPAMÄÄRÄYKSET

Toiminta ja sen laajuus, alueen maastomerkinnot sekä toiminta-ajat

1. Maa-ainesten kokonaisottomäärä alueelta on enintään 129 000 kiinto-m³. Vuosittainen kivimurskeen tuotantomäärä saa olla enintään 150 000 tonnia. Ottamisalueen laajuus ja sijainti tulee olla ottamissuunnitelman mukainen.

Pilaantumattomia ylijäämämaita saa ottaa maisemointia varten vastaan enintään 20 000 tonnia vuodessa. Ylijäämämaita saa varastoida toiminta-alueella yhtäjaksoisesti enintään kolme vuotta ennen maisemoinnissa hyödyntämistä. Vastaanotettavan ylijäämämaa-aineksen määrä tulee mitoittaa vastaamaan todellista maisemointitarvetta, eikä ylijäämämaita saa muutoin läjittää toiminta-alueelle. Massat tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan suoraan maisemointiluiskiin.

Ylijäämämaita ei saa tuoda alueilta, joita on käytetty ampumarata-, huoltoasema- tai pesulatoimintaan, romun tai jätteiden käsittelyyn tai muuhun toimintaan, josta on saattanut aiheutua maaperän pilaantumista. Mikäli alueelle tuodaan maa-ainesta, jota epäillään pilaantuneeksi, on se viipymättä toimitettava sellaiseen käsittelypaikkaan, jonka ympäristöluvassa kyseisen aineksen vastaanotto on hyväksytty.

2. Ennen ottotoiminnan aloittamista alueelle tulee asentaa riittävästi korkotasoa osoittavia korkeusmerkkejä. Ottamisalueen rajat on merkittävä maastoon selvästi näkyvin paaluin tai

muulla kestäväällä tavalla. Ottoalueelle tulee sijoittaa taulu, josta käyvät ilmi mm. maa-ainesluvan haltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika. Ottamistoiminnassa syntyvät jyrkät luiskat tulee suojata riittävän korkealla, säänkestävällä ja hyvin näkyvällä aidalla. Aita tulee pitää jatkuvasti kunnossa.

3. Maa-ainesten otto tulee toteuttaa ottamissuunnitelman mukaisesti. Alin sallittu ottotaso on + 117,3 (N₂₀₀₀). Ylimmän pohjavesitason ja alimman ottotason väliin on jätettävä vähintään 2 m vahvuinen suojakerros. Louhoksen pohja tulee muotoilla siten, ettei alueelle missään olosuhteissa lammikoidu haitallisesti pinta- tai pohjavesiä. Mikäli toiminta-alueen hulevedet aiheuttavat määränsä tai laatunsa takia vettymishaittaa tai epäilystä ympäristön pilaantumisesta tulee niiden johtamisesta alueelta ja/tai laaduntarkkailusta tehdä suunnitelma, joka on hyväksyttävä valvontaviranomaiselle.
4. Toiminnassa on noudatettava seuraavia toiminta-aikoja:

Poraus	ma-pe klo 7-21
Räjähdykset	ma-pe klo 8-18
Rikotus	ma-pe klo 8-18
Murskaus	ma-pe klo 7-22
Kuormaaminen ja kuljetus	ma-pe klo 6-22

Toimintaa ei saa harjoittaa arkipyhinä tai viikonloppuisin. Kuormaaminen ja kuljetus on kuitenkin sallittua lauantaisin klo 7-18 välisenä aikana erityisistä syistä.

Melu, värinä ja pöly

5. Toiminnasta aiheutuva melun A-painotettu keskiäänitaso (L_{Aeq}) ei saa lähimmillä asumiseen käytettävillä kiinteistöillä ylittää päivällä (klo 7-22) 55 dB ja yöllä (klo 22-7) 50 dB. Lähimmillä loma-asumiseen käytettävillä kiinteistöillä melutaso ei saa ylittää päivällä 45 dB ja yöllä 40 dB.

Mikäli toiminnasta on aihetta epäillä aiheutuvan sallitun melutason ylityksiä, tulee melutasot lähimmillä häiriintyvillä kohteilla mitata ulkopuolisen tahon toimesta laitoksen toimiessa. Mittaussuunnitelma tulee toimittaa ennen mittausten toteuttamista valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi.

6. Meluntorjunnassa tulee käyttää parasta käyttökelpoista tekniikka (mm. esimurskaimen syöttösuppilon vaimentaminen kumimatolla, kuljettimien kotelointi, murskaimien moottorien vaimentaminen koteloinneilla). Kiviainesten syöttämisessä murskaimeen tulee käyttää mahdollisimman matalaa pudotuskorkeutta.
7. Murskauslaitoksen rakenteilla ja sijoittelulla on pyrittävä siihen, ettei voimakkain ääni lähde häiriintyvien kohteiden suuntaan. Melulähteet on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Lisäksi kallioseinämillä, varastokasojen sijoittelulla sekä louhinnan etenemissuuntien valinnoilla on pyrittävä minimoimaan meluvaikutusten leviämistä häiriintyvien kohteiden suuntaan.
8. Toiminnasta aiheutuvat hiukkaspäästöt eivät asumiseen, loma-asutukseen tai oleskeluun käytettävillä alueilla saa ylittää hengitettävien hiukkasten (PM) osalta valtioneuvoston asetuksessa (79/2017) annettua raja-arvoa 50 µg/m³ (24 tunnin keskiarvo).

Mikäli toiminnasta on aihetta epäillä aiheutuvan raja-arvojen ylityksiä, tulee hiukkaspitoisuudet lähimmillä häiriintyvillä kohteilla mittaauttaa ulkopuolisen tahon toimesta laitoksen toimiessa. Mittaussuunnitelma tulee toimittaa ennen mittausten toteuttamista valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi.

9. Toiminnanharjoittajan tulee varautua tarvittaviin toimiin laitoksen toiminnasta, mukaan lukien ajoneuvoliikenteestä, aiheutuvan pölyhaitan torjumiseen esim. kastelulla, kuormien ja varastokasojen peittämisellä, ajonopeuden hiljentämisellä, murskauslaitoksen sijoittamisella ja rakenteilla (mm. koteloinnilla), alueen rintauksilla ja varastokasojen sijoittelulla. Pölynlähteet on teknisten mahdollisuuksien mukaan sijoitettava toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Pölyntorjuntaan ei saa käyttää CaCl₂:a, NaCl:a, lipeää tai muita pohjavedelle tai maaperälle haitallisia kemikaaleja.
10. Räjähdykset on toteutettava siten, että samanaikaisesti räjähtävä räjähdysainemäärä on mahdollisimman pieni ja värinävaikutukset rajoittuvat mahdollisimman lähelle räjäytysaluetta. Räjähdytyspöytäkirjat on arkistoitava ja pyydettyessä esitettävä valvontaviranomaiselle.

Hakijan on toimitettava louhintatyön riskienarviointi Väylävirastoon ennen toiminnan aloittamista.

Räjähdytystöistä on ilmoitettava kirjallisesti lähialueen kiinteistöjen omistajille viimeistään yhtä arkipäivää ennen räjäytystä.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

11. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella toimintajaksojen ulkopuolella on kielletty. Poltto- ja voiteluaineiden varastointi, jakelu ja käsittely tulee tapahtua nesteitä läpäisemättömällä ja reunoiltaan korotetulla alueella. Toiminta-aikana alueella olevien polttoainesäiliöiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä, jotka on varustettu ylitäytön estimillä. Säiliön tankkauslaitteiston tulee olla varustettu sulkuventtiilillä ja lukittavissa. Toiminnassa on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta.
12. Kuormauskalustoa tankattaessa ja huollettaessa on huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen. Alueella ei saa käyttää eikä säilyttää huonokuntoisia, öljyä vuotavia koneita tai ajoneuvoja. Saatavilla tulee olla riittävästi imeytysmateriaalia ja keräyskalustoa vahinkojen varalle.
13. Luvanhaltijan tulee kartoittaa alle 500 metrin etäisyydellä ottamisalueen rajasta mahdollisesti sijaitsevat talousvesikaivot viimeistään kolmen kuukauden kuluttua luvan lainvoimaiseksi tulosta. Talousvesikaivoista tulee laatia kaivokortit, joiden kopiot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle.
14. Luvanhaltijan tulee asentaa louhoksen tulotien varteen muovinen, edustavaan näytteenottoon soveltuva pohjaveden havaintoputki viimeistään kolmen kuukauden kuluttua luvan lainvoimaiseksi tulosta. Havaintoputkesta tulee laatia putkikortti ja putken sijainti tulee merkitä toiminta-alueen asemapiirrokseen. Putkikortti ja päivitetty asemapiirros tulee toimittaa valvontaviranomaiselle ja Keski-Suomen ELY-keskukselle.

Jätehuolto

15. Toiminnassa tulee ensisijaisesti vähentää syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jätteen haltijan on ensisijaisesti valmistettava jäte uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, on jäte hyödynnettävä muulla tavoin, mm. energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, on jäte loppukäsiteltävä.

Jätteen poltto tai hautaaminen on kielletty ja muiltakin osin toiminnassa on noudatettava Hankasalmen kunnassa voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä.

16. Toiminnassa syntyvät lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet on lajiteltava ja säilytettävä toisistaan erillään. Jätteet on varastoitava ja niitä on käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu roskaantumista, hajuhaittaa tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa, tai ettei jätteiden hyödyntämismahdollisuuksia huononnetta. Roskaantunut alue on välittömästi puhdistettava.
17. Toiminnasta kertyvät vaaralliset jätteet tulee säilyttää erillään katetussa tiivispohjaisessa varastossa, eikä niitä saa sekoittaa lajiltaan ja laadultaan muunlaiseen jätteeseen. Vaaralliset jätteet tulee toimittaa asianmukaiseen ympäristöluvan omaavaan vastaanottoaikaan tai käsittelylaitokseen.
18. Toiminnasta syntyvät kaivannaisjätteet tulee hyödyntää kaivannaisjättesuunnitelman mukaisesti. Toiminnanharjoittajan on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma vähintään viiden vuoden välein ja ilmoitettava tästä valvontaviranomaiselle.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

19. Onnettomuus- ja muita häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä onnettomuuden tai häiriötilanteen edellyttämiin torjunta- tai korjaustoimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi.

Mahdollisista öljy- yms. vahingoista on tehtävä viipymättä ilmoitus Keski-Suomen pelastuslaitokselle ja Hankasalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mahdollisista muista häiriötilanteista, jotka saattavat aiheuttaa merkittävää ympäristöhaittaa, on välittömästi ilmoitettava Hankasalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Vastuhenkilö

20. Toiminnanharjoittajan on nimettävä toiminnalle vastuhenkilö, jolla on kyseiseen tehtävään riittävä asiantuntemus, ja joka on perehtynyt toimintaa koskevaan maa-aines- ja ympäristölupaan. Vastuuhenkilön vaihtuessa tulee muuttuneet yhteystiedot toimittaa valvontaviranomaiselle viipymättä.

Muut määräykset

21. Alueelle mahdollisesti levinneet Euroopan unionin luetteloon kuuluvat haitalliset vieraslajit tai kansallisesti merkitykselliset haitalliset vieraslajit tulee hävittää alueelta asianmukaisesti tai niiden leviäminen estää. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, ettei alueelta siirrettävän maa-aineksen tai käytettävien työkoneiden mukana pääse leviämään vieraslajeja.

BAT

22. Toiminnanharjoittajan tulee seurata alansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja laitoksen tulee käyttää toiminnassaan mahdollisimman tehokkaita ja kehittyneitä, teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisia teknisiä ratkaisuja, joilla voidaan ehkäistä toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen tai tehokkaimmin vähentää sitä.

Tarkkailu ja raportointi

23. Alueelle asennettavasta pohjaveden havaintoputkesta tulee tutkia veden laatu vähintään tämän lupapäätöksen mukaisen toiminnan alussa ja ottamistoiminnan aikana kolmen vuoden välein. Kaivokartoituksessa selvitetystä talousvesikaivoista veden laatu tulee tutkia tämän lupapäätöksen mukaiseen toiminnan alussa ja jatkossa tarvittaessa. Tutkimusten tulee kattaa vähintään seuraavat parametrit: *haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt, koliformiset ja E. coli bakteerit*. Lisäksi raskasmetallipitoisuudet tulee selvittää, mikäli ottamisalueella tai sen läheisyydessä on malmiesiintymiä tai jos näytteiden pH on alhainen. Tulokset on toimitettava viipymättä niiden valmistuttua valvontaviranomaiselle.

24. Alueelle asennettavasta pohjaveden havaintoputkesta tulee seurata pohjaveden pinnankorkeutta neljä kertaa vuodessa eri vuodenaikoina.

25. Toiminnasta tulee pitää käyttöpäiväkirjaa, joka tulee pyydettyessä esittää valvontaviranomaiselle. Käyttöpäiväkirjaan tulee merkitä ainakin seuraavat tiedot:

- murskausaseman tuotantotiedot ja käyntiajat
- räjäytysten ajankohdat
- vastaanotettujen maa-ainesten määrä, alkuperä ja toimittaja
- käytettyjen polttoaineiden laatu- ja kulutustiedot
- toiminnassa muodostuneet jätteet ja niiden toimituspaikat
- häiriötilanteet ja onnettomuudet
- pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailutiedot ja pohjavesi/kaivovesinäytteiden analyysitulokset
- tulokset mahdollisesti tehdyistä melu-, pöly- ja värinämittauksista

Laitoksen on toimitettava vuosittain käyttöpäiväkirjan yhteenveto toiminnasta helmikuun loppuun mennessä Hankasalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Yhteenveto tulee toimittaa ensisijaisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmän (YLVA) kautta.

Toimintajaksojen alkamisesta on etukäteen ilmoitettava sähköisesti valvontaviranomaiselle alueella mahdollisesti suoritettavaa tarkastusta varten.

26. Otetun maa-aineksen määrä on ilmoitettava valtionhallinnon tietojärjestelmään (NOTTO) vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

Alueen maisemointi

27. Alue tulee maisemoida turvallisesti ja maisemaan sopivaksi. Rintaukset tulee luiskata leikkauspiirroksissa esitetyllä tavalla vähintään kaltevuuteen 1:2. Alueen maisemoinnissa ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja.

Alueen pohjatasolle tulee levittää kasvualustaksi taimettumisen kannalta riittävä kerros pintamaita tai vastaanotettua maa-ainesta. Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joilla luontaista taimettumista ei ole tapahtunut. Suunnitelman ja lupamääräysten mukainen maisemointi on suoritettava loppuun luvan voimassaoloaikana.

Tarkastukset

28. Toiminta-alueella on pidettävä hakijan pyynnöstä aloitustarkastus ennen toiminnan aloittamista sen jälkeen, kun alueen maastomerkinnot on tehty. Ottamissuunnitelman ja lupamääräysten noudattamisen ja maisemoinnin edistymisen seuraamiseksi järjestetään paikan päällä noin vuoden välein tarkastuksia. Ottotoiminnan päätyttyä luvan voimassaoloaikana pidetään lopputarkastus, jossa todetaan alueen jälkihoidon ja maisemointitöiden riittävyys.

Toiminnan muuttaminen tai lopettaminen

29. Toiminnan kannalta olennaisista muutoksista, pysyvästä tai pitkäaikaisesta keskeyttämisestä, toiminnan lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on viipymättä ilmoitettava Hankasalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin, viimeistään kuusi kuukautta ennen toiminnan lopettamista, esitettävä lupaviranomaiselle suunnitelma vesiensuojelua, ilmansuojelua, maaperänsuojelua ja jätehuoltoa koskevista toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista.

PERUSTELUT

Maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen lupa

Maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan haltijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa vakuutta vastaan lupapäätöstä noudattaen. Määräys voi tarvittaessa koskea vain osaa haettua aluetta ja ajankohtaa, jolloin ottamistoiminta tai siihen liittyvät muut toimenpiteet voidaan käynnistää.

Aloittamislupaa on haettu vain kiinteistön Kalliola alueelle, joka on pääosin avattua kallioaluetta ja jossa louhintaa ja murskausta on tehty aiemmalla ympäristöluvalla.

Luvan myöntämisen edellytykset

Maa-aineslain (555/1981) 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Ympäristönsuojelulain mukaisen luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolojen huonontumista, taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan

vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta.

Ottoalue sijoittuu olemassa olevan louhosalueen viereen, eikä se sijaitse tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella. Toiminnan sijoittamisen ei katsota vaikeuttavan alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen.

Hankasalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen katsoo kokonaisuudessaan, että kun toimintaa harjoitetaan hakemuksissa esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminta täyttää maa-ainelain, ympäristönsuojelulain, jätelain, luonnonsuojelulain, naapuruussuhdelain sekä niiden nojalla annettujen säädösten vaatimukset.

Luontoselvityksessä havaittu lehto

Ottamisalueeseen 20.3.2023 tehdyn rajauksen myötä maa-ainelain 3 §:n 1 momentin 2 kohdan tarkoittamaksi erikoiseksi luonnonesiintymäksi tulkittava kallionaluslehto kalliojyrkänteineen jää ottamisalueen ulkopuolelle. Esitetystä ottamista ei täten katsota aiheutuvan erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, eikä ottaminen ole tältä osin ristiriidassa maa-ainelaisissa säädettyjen rajoitusten kanssa.

Ympäristönsuojelulain osalta lupaharkinnassa on kallionaluslehdon osalta arvioitava myös, voiko toiminnasta aiheutuvilla päästöillä olla sellainen ympäristönsuojelulaisissa tarkoitettu vaikutus edellä kuvattuun luonnonolosuhteeseen, että luvan myöntäminen ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin kohdan 4 perusteella estyy. Toiminnasta aiheutuvat päästöt, joiden vaikutuksen voidaan tosiasiallisesti katsoa ulottuvan lehdon alueelle ovat lähinnä melu ja pöly. Toiminta-alueen hulevedet eivät johdu lehdon suuntaan. Hakemuksessa esitetystä toiminnasta ei katsota aiheuttavan lehdon huonontumista ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin kohdan 4 tarkoittamalla tavalla.

Lausuntojen ja muistutusten huomioiminen

ELY-keskuksen 13.3.2023 antama lausunto on huomioitu luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa. Hakija on lausunnon ja lupaviranomaisen siitä antaman näkemuksen perusteella rajannut ottoaluetta.

ELY-keskuksen 23.1.2023 antama lausunto on huomioitu luvan myöntämisen edellytyksiä muutoin harkittaessa sekä lupamääräyksissä 13-14 ja 23-24 (talusvesikaivojen selvittäminen ja pohjaveden havaintoputken asentaminen sekä niitä koskeva tarkkailu) sekä 6-7 (paras käyttökelpoinen tekniikka meluntorjunnassa). Pohjaveden havaintoputkesta tehtäväksi edellytetty laaduntarkkailu on lausunnosta poiketen suppeampaa siten, että tarkkailua on edellytetty tehtävän kolmen vuoden välein, ilman välivuosina tehtävää suppeampaa analyysia. Näytteenotokertojen supistamisen nähdään olevan perusteltua ottaen huomioon toiminnan sijainti luokitellun pohjavesialueen ulkopuolella. Lausunnossa luetellut räjähdysaineet on jätetty pois analysoitavista parametreista hakijan vastineen perusteella. Myös kaivokartoituksen teon ja pohjavesiputken asentamisen määräaika on kohtuullistettu hakijan vastineen perusteella. ELY-keskuksen lausunnon johdosta alueella sijaitsevasta metsälain 10 §:n mukaisesta kohteesta on pyydetty lausuntoa myös Metsäkeskukselta.

Suomen Metsäkeskuksen lausunto on huomioitu luvan myöntämisen edellytyksiä selvittäessä.

Terveysturvaviranomaisen lausunto on huomioitu lupamääräyksissä 8-9 (pölyhaitan ehkäisy) sekä 13 ja 23 (talousvesikaivojen tarkkailu). Melutasoista on määrätty MURAUS-asetuksen mukaisesti ulkomelun tasona.

Väyläviraston lausunnossa edellytetty riskinarviointi on huomioitu lupamääräyksessä 10.

■■■■■■■■■■ muistutus on huomioitu lupamääräyksissä 1 (oton rajoittuminen ottosuunnitelmassa esitetylle alueelle), 2 (jyrkkien rintausten suojaaminen), 20 (vastuuhenkilö) ja 28 (ottoalueella suoritettavat tarkastukset).

■■■■■■■■■■ muistutus on huomioitu lupamääräyksissä 2 (jyrkkien rintausten suojaaminen), 8-9 (pölyhaitan ehkäisy) ja 27 (alueen turvallisuus toiminnan päätyttyä). Louhoksen toiminta-ajat on rajoitettu MURAUS-asetuksen mukaisiksi hakemuksen liitteenä toimitetun melumallinnuksen pohjalta. Sallitut melutasot ovat myös MURAUS-asetuksen pohjalta asetettuja. Hakemuksen mukaisessa toiminnassa hyödynnetään melun leviämistä hillitseviä ratkaisuja. Tien kunnossapitoasiat eivät kuulu yhteislupamenettelyssä tarkasteltaviin asioihin.

Lupamääräysten perustelut

1. Määräyksellä varmistetaan toiminnan pysyminen hakemuksen mukaisessa mittakaavassa ja hakemuksessa osoitetulla alueella. Lupamääräyksessä rajoitetaan vastaanotettavan maa-aineksen määrää hakemuksessa esitettyyn. Lupamääräykseen sisältyy viittaus maa-ainesten todellisesta tarpeesta, minkä tarkoituksena on osaltaan estää maankaatopaikan tai vastaavan muodostuminen louhosalueelle. Maa-ainesten vastaanottoa on valvottava ja maa-ainesten laatu todettava vähintään aistinvaraisesti ja alkuperän perusteella, jotta voidaan varmistaa, ettei alueelle tuoda pilaantuneita maa-aineksia, joista voi aiheutua maaperän ja pohjaveden likaantumista.

2-3. Määräykset alueen merkinnöistä ja suojauksesta on annettu ottotoiminnan valvonnan helpottamiseksi sekä työturvallisuuden ja yleisen turvallisuuden edistämiseksi. Yhteystiedot alueella ovat tarpeen tiedonkulun turvaamiseksi.

Ympäristöministeriön julkaiseman oppaan Maa-ainesten kestävä käyttö (ympäristöhallinnon julkaisuja 2020:24) mukaan pohjavesialueiden ulkopuolisilla ottamisalueilla suojakerroksen paksuus ylimmän pohjavesitason ja maa-ainesten ottotason välillä tulee olla vähintään 1-2 m. Määräys alimmasta sallitusta ottotasosta ja suojakerroksen paksuudesta sekä louhoksen pohjan muotoilusta on annettu pohjaveden suojelemiseksi sekä ottamissuunnitelman toteutumiseksi.

4. Ympäristöluvanvaraisen kiviaineksen louhinnan ja murskauksen ympäristönsuojelliset vähimmäisvaatimukset on koottu MURAUS-asetukseksi (800/2010). Asetuksessa esitetyt eri työvaiheiden toiminta-ajat koskevat tilanteita, joissa toiminnan etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä. Tällä päätöksellä asetetut päivittäiset toiminta-ajat ovat MURAUS-asetuksen mukaiset.

5-7. Lupamääräykset toiminnasta aiheutuvan melun rajoittamiseksi on annettu ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi.

MURAUS-asetuksen 7 §:ssä on säädetty melutasoista: Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Kyseiset ohjearvot ovat melun enimmäistasoina lupamääräyksessä. Toiminnasta aiheutuvasta melusta on tehty leviämismallinnus, jonka mukaan suunnitellusta toiminnasta aiheutuva melutaso ei ylitä kyseisiä melutasoja. Alueen aiemman toiminnan aikana suoritetuissa melumittauksissa ei ole havaittu sallittujen melutasojen ylityksiä lähimmillä häiriintyvillä kohteilla.

MURAUS-asetuksen mukaan melulähteet on päästöjen rajoittamiseksi (melu, pöly) sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Raaka-aine-, pintamaa- ja tuotevarastokasat on pidettävä melun leviämisen estämisen kannalta riittävän korkeina ja ne on sijoitettava siten, että melun leviäminen melulle alttiisiin kohteisiin estyy. Alle 500 metrin etäisyydellä lähimmistä häiriintyvistä kohteista melua ja pölyä on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla teknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Nämä vaatimukset on esitetty soveltuvien osin lupamääräyksissä.

8-10. Lupamääräykset pölyn ja tärinän rajoittamiseksi on annettu ympäristön viihtyisyyden ja ihmisten terveyden turvaamiseksi sekä tärinän osalta myös rakennetun ympäristön sekä kallioperän eheyden ja pohjaveden määrän ja laadun turvaamiseksi.

Hiukkaspäästöille on asetettu raja-arvo valtioneuvoston asetuksessa 79/2017, jota ei saa ylittää. Asetukseen viitataan myös MURAUS-asetuksen 5§:ssä. Kyseinen raja-arvo on tuotu lupamääräykseen.

Louhintatyön riskienarvioinnin edellyttäminen perustuu Väyläviraston lausuntoon. Velvollisuus ilmoittaa räjäytystöistä lähimpien asuinkiinteistöjen omistajille pohjautuu alueen aiempaan maaineslupaan. Kirjallinen ilmoittaminen voidaan hoitaa kirjeitse, tekstiviestitse tai muulla vastaavalla tavalla.

11-14. Lupamääräykset poltto- ja voiteluaineiden sekä muiden ympäristölle vaarallisten aineiden varastoinnista ja käsittelystä sekä alueella käytettävien koneiden tankkauksesta, huollosta ja kunnosta on annettu maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi. Toiminnassa tulee huomioida tarvittavat vuotoja ehkäisevät rakenteet, jotta minimoidaan toiminnasta maaperän ja pohjaveden laadulle aiheutuvat riskit.

Toiminnan mahdollisten pohjavesivaikutusten tarkkailemiseksi, alueen lähistön talousvesikaivot tulee kartoittaa. Alueen pohjaveden pinnankorkeuden ja laadun tarkkailun mahdollistamiseksi alueelle tulee asentaa pohjaveden havaintoputki ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti.

15-18. Toiminnan jätehuoltoa koskevat lupamääräykset on annettu, jotta toiminta täyttää jätelain ja -asetuksen sekä Hankasalmen kunnan alueella voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaiset vaatimukset, ja että toiminnan jätehuolto on järjestetty jätehuollon periaatteena olevan etusijajärjestyksen mukaisesti. Lupamääräyksillä ehkäistään myös alueen roskaantumista sekä vaarallisista jätteistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista.

Kaivannaisjätettä koskevalla lupamääräyksellä varmistetaan kaivannaisjätteen suunnitelman mukainen hyödyntäminen

19. Lupamääräys onnettomuustilanteisiin varautumisesta on annettu maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi. Määräyksellä pyritään ehkäisemään ympäristön pilaantumista onnettomuus- ja häiriötilanteissa ja varmistamaan tiedonkulku valvontaviranomaiselle sekä tarvittaessa myös palo- ja pelastusviranomaiselle.

20. Lupamääräys on annettu tiedonkulun ja toiminnanharjoittajan lupapäätökseen perehtyneisyyden varmistamiseksi. Yhteyshenkilön tulee olla perillä laitoksen toiminnasta sekä huolehtia louhoksen toimintaan liittyvästä asianmukaisesta tiedonkulusta. Hänen tulee olla myös perehtynyt laitosta koskeviin maa-aines- ja ympäristölupiin. Yhteyshenkilön muuttumisesta on syytä ilmoittaa välittömästi valvontaviranomaiselle tiedonkulun asianmukaisuuden varmistamiseksi.

21. Haitallisten vieraslajien leviämisen estäminen ja hävittäminen on Euroopan unionissa viety lainsäädännön tasolle, jota kaikkien EU:n jäsenvaltioiden on noudatettava. Kansallisesti merkittävistä vieraslajeista on EU-lainsäädäntöön pohjautuvat kansalliset säädökset.

22. Kiviainesten ottamisessa käytettävät tekniset ratkaisut kehittyvät jatkuvasti. Ottamalla käyttöön näitä uusia tekniikoita voidaan toiminnan ympäristöpäästöjä vähentää. Vaikka aina uusimpien tekniikoiden käyttöönotto ei ole perustellusta syystä mahdollista, tulee toiminnanharjoittajan kuitenkin olla perillä alansa teknisestä kehityksestä.

23-26. Lupamääräykset tarkkailusta ja raportoinnista on annettu ympäristövaikutusten selvittämiseksi ja valvonnan toteuttamiseksi. Talousvesikaivoista ja pohjaveden tarkkailuputkesta tehtävää tarkkailua koskeva määräys pohjautuu ELY-keskuksen 23.1.2023 antamaan lausuntoon, hakijan lausunnosta antamaan vastineeseen sekä Ympäristöministeriön julkaisuun 2020:24 Maa-ainesten ottaminen; Opas ainesten kestävään käyttöön.

Lupamääräysten noudattamisen seuranta ja ympäristövaikutusten arvioiminen edellyttävät kirjanpitoa ja raportointia. Maa-aineslain ja -asetuksen mukaan maa-ainesluvan haltijan on ilmoitettava vuosittain otetun maa-aineksen määrä ja laatu.

27. Lupamääräys alueen maisemoinnista on annettu alueen siistimiseksi ja puuston ja kasvillisuuden palauttamiseksi toiminnan päätyttyä. Jälkitasauksella ja pintamaan lisäyksellä jyrkät luiskat saadaan turvallisiksi ja mahdollistetaan niiden parempi taimettuminen. Alueen metsittäminen ja kasvillisuuden palauttaminen ovat tarpeen maisemallisista ja ekologisista syistä.

28. Lupamääräys toiminta-alueella suoritettavista tarkastuksista on tarpeen säännöllisen valvonnan järjestämiseksi ja lupamääräysten noudattamisen valvomiseksi.

29. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa toimintaa koskevista muutoksista toiminnan valvonnan ja luvan muutostarpeen arvioinnin takia. Luvanvaraisen toiminnan päätyttyä toiminnanharjoittaja vastaa edelleen lupamääräysten mukaisesti tarvittavista toimista pilaantumisen ehkäisemiseksi, rakenteiden poistamiseksi ja alueen kunnostamiseksi.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä päätöksen voimassaolosta tai tarkistamisesta, on YSL 70 §:n mukaisesti noudatettava asetusta.

LUVAN VOIMASSAOLO

Tällä päätöksellä myönnettyt maa-aines- ja ympäristölupa ovat voimassa kymmenen vuotta luvan julkaisupäivästä lukien. Luvan päättymispäivä on 26.4.2033. Mikäli toimintaa kiinteistöllä tämän jälkeen jatketaan, tulee toiminnanharjoittajan toimittaa uusi maa-aineslupa- ja ympäristölupahakemus.

KORVATTAVAT PÄÄTÖKSET

Tämä päätös korvaa lainvoimaiseksi tultuaan Hankasalmen kunnan rakennus- ja valvontalautakunnan kiinteistölle Kalliola 77-405-2-26 31.10.2013 (§ 29) myöntämän ja 3.4.2014 (§ 5) muuttaman maa-ainesluvan sekä 26.1.2017 (§ 2) myöntämän ympäristöluvan.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Maa-aineslaki (555/1981) 3, 4, 4a, 5, 5a, 6, 10-12, 16b, 21, 23 ja 23a §:t
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten otosta (926/2005) 2, 6, 7-9 §:t
Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6-8, 11, 12, 14- 17, 19, 20, 27, 29, 34, 47a, 48, 49, 52, 53, 58, 62, 66, 70, 83, 85, 87, 94, 112-114, 134, 170, 190, 191, 199 ja 205 §:t
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2, 11-15 §:t
Laki eräistä naapurussuhteista (1920/26) 17, 18 §
Jätelaki (2011/646) 8, 12, 13, 15-17, 29, 72, 73, 118, 119, 120 §:t
Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) 3-13 §:t
Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017) 4 §
Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013) 3 §
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992) 2 §
Sydän-Suomen jätelautakunnan alueelliset jätehuoltomääräykset, hyväksytty 30.8.2022 § 30
Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015) 3-5 §:t
Valtioneuvoston asetus vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (704/2019) 1 § ja liite B
Hankasalmen kunnan maa-ainestaksa (Hankasalmen Kvalt 25.3.2002)
Laukaan ja Hankasalmen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksa (Lupa- ja valvontalautakunta 22.2.2022)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Maa-aines- ja ympäristölupahakemusten yhteiskäsittelystä peritään Hankasalmen maa-ainestaksan (Hankasalmen Kvalt 23.5.2002) sekä Laukaan ja Hankasalmen ympäristönsuojeluviranomaisen taksan (LupaValv 22.2.2022) mukaisesti seuraavat maksut:

1.	Suunnitelman tarkastus (maa-aineslupamaksu)	
	- suunnitelmaa kohti	100,00 €
	- ottamisalueen pinta-alan mukaan (0,87 ha * 40 €)	34,80 €
	- maa-ainesmäärän mukaan (129 000 m ³ /1000 m ³ * 5 €)	645,00 €

Lupa maa-ainelain mukaisen toimenpiteen suorittamiseen ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa (aloittamislupamaksu)	40,00 €
Yhteensä	819,8 €

2. Kuulutuksesta ja päätöksestä lehdessä ilmoittamisesta aiheutuneet kulut

3. Ympäristölupamaksu	
- louhinta (50 % vähennys taksan 5 §:n mukaisesti)	1000,00 €
- murskaus	3000,00 €
Yhteensä	4000,00 €

Ottamistoiminnan valvontamaksut laskutetaan kulloinkin voimassa olevan maa-ainestaksan ja ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti.

VAKUUS

Hakijan on ennen ottamistoiminnan aloittamista asetettava MAL 21 §:n mukainen vakuus **23 970 €** (3000 €/ha + 0,030 €/m³) valvontaviranomaisen hyväksi. Vakuus muuttuu MAL 12 §:n mukaiseksi varsinaiseksi vakuudeksi, kun lupapäätös on saanut lainvoiman ja valvontaviranomainen on hyväksynyt päätöksen mahdollisesti edellyttämät muutokset. Vakuutta laskettaessa on otettu huomioon Kalliola-kiinteistön aiempien ottolupien aikana avattu pääosin maisemoimaton alue, joka on sisällytetty tämän luvan mukaiseen suunnitelma-alueeseen ja maisemointivelvoitteen piiriin.

Hakijan on haettava vakuudelle valvontaviranomaisen hyväksymispäätös ennen hakemuksen mukaisen toiminnan aloittamista. Hakija vastaa siitä, että maa-ainelain mukainen vakuus on kaikissa tapauksissa voimassa koko luvan voimassaolon ajan siihen saakka, kunnes valvontaviranomainen on hyväksynyt lupamääräysten mukaiset jälkihoitotoimenpiteet suoritetuiksi, jonka jälkeen vakuus vapautetaan. Valvontaviranomainen pidättää itsellään oikeuden tarkistaa vakuuden suuruutta kustannustason nousua vastaavasti.

YSL 199 §:n mukainen vakuus **5000 €** tulee asettaa valvontaviranomaisen hyväksi, mikäli toiminta aloitetaan muutoksenhaun aikana. YSL 199 §:n mukainen vakuus voidaan vapauttaa tämän päätöksen saatua lainvoiman ja toiminnan ollessa päätöksen mukaista. Hakijan on haettava vakuudelle valvontaviranomaisen hyväksymispäätös ennen hakemuksen mukaiseen toiminnan aloittamista. Hakija ei ole hakemuksessa esittänyt YSL 199 §:n mukaiseen vakuuden suuruutta. Vakuus on määritetty aiemman pääosin vastaavaa toimintaa koskevan YSL 199 §:n mukaiseen vakuuden pohjalta.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Laukaan lupa- ja valvontalautakunta tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen Hankasalmen kunnan verkkosivuilla (www.hankasalmi.fi) sekä julkaisemalla asiasta tiedotteen Hankasalmen Sanomat -lehdessä.

JAKELU

Päätös

Hakija

Jäljennös päätöksestä

Keski-Suomen ELY-keskus
Hankasalmen kunnan terveydensuojeluviranomainen
Väylävirasto
Suomen Metsäkeskus
Muistutuksen tai mielipiteen jättäneet

Tieto päätöksestä

Asianosaiset, joille on erikseen annettu tieto lupahakemuksesta

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitus osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle. Valitusaika päättyy **2.6.2023**. Valitusosoitus on liitteenä.

LIITTEET Valitusosoitus